

วินัยบาท ธรรมบท

แต่ทุกข์เท่า ที่ก้าว ทำทาง

The Path of Discipline, the Verses of Truth
Soothing Footstep that traces the Root

วินัยบาท The Path of Discipline

ธรรมบท The Verses of Truth

แต่ทุกข์เท้า ที่ก้าว ทำทาง

Soothing Footstep that traces the Root.

วัดป่าบุญล้อม Wat Pah Boonlorn

สารบัญ content

พระศาสดา ตถาคต เกล้า The Tathāgata

มหาสรณคัมภีร์	3
MahāSaraṇagamana	5
พุทธะวันทนา	8
Buddha·Vandanā	10
นวกุณ เก้า	14
Nava Guṇa 9	16
นรสีห เก้า	18
Narasīha 9	22

วินัยบาท The Path of Discipline

มรดกทำ	25
Safeguard Our Heritage	26
วินัย เพื่ออะไร? Why Vinaya?	27
ลัลเลขสูตร	28
Sallekhasuttam	29

ธรรมบท The Verses of Truth

ธรรมบท	40
Dhammapada	54
วัญจนสภาโว	67
Vañcanasabhāvo	70
ว่า เล่น ทาย : วัญจนแห่งความลวง	74
The Deceptive Guise	75

แต่ทุกข์เท้า ที่ก้าว ทำทาง Soothing Footstep that traces the Root.

รัฐपालคาถา : ศรัทธาทัน สู่ ปัญญาแท้	76
Raṭṭhapāla gāthā	80
ปฏฐนรูปนคาถา	86
Patthana-ṭhapanā gāthā	88
อาฬวกสูตร	92
Ālavaka Sutta	97
กสิการทวาชสูตร The Deathless Field	102
มหานมัสการ Mahā Namassakārṇ	104

^

มหา
สรณคมน์

นโม ตัสสะ ภาคะวะโต
อะระหะโต สัมมาสัมพุทเธ

อัชชัตถเค ปาณูปะตัง พุทเธัง สะระณัง คัจฉามิ
อัชชัตถเค ปาณูปะตัง รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
อัชชัตถเค ปาณูปะตัง สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

ทุติยัมปิ อัชชัตถเค ปาณูปะตัง พุทเธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ อัชชัตถเค ปาณูปะตัง รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ อัชชัตถเค ปาณูปะตัง สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

ตะติยัมปิ อัชชัตถเค ปาณูปะตัง พุทเธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ อัชชัตถเค ปาณูปะตัง รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ อัชชัตถเค ปาณูปะตัง สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

ภาวะปะริยัตถัง อัชชัตถเค ปาณูปะตัง พุทเธัง สะระณัง คัจฉามิ
ภาวะปะริยัตถัง อัชชัตถเค ปาณูปะตัง รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ภาวะปะริยัตถัง อัชชัตถเค ปาณูปะตัง สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

อัตตะภาวะปะริยัตถัง อัชชัตถเค ปาณูปะตัง พุทเธัง สะระณัง คัจฉามิ
อัตตะภาวะปะริยัตถัง อัชชัตถเค ปาณูปะตัง รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
อัตตะภาวะปะริยัตถัง อัชชัตถเค ปาณูปะตัง สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

กายะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง พุทธีง สหระณัง คัจฉามิ
กายะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง ธัมมัง สหระณัง คัจฉามิ
กายะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง สังขัง สหระณัง คัจฉามิ ฯ
อังกะภาวะะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง พุทธีง สหระณัง คัจฉามิ
อังกะภาวะะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง ธัมมัง สหระณัง คัจฉามิ
อังกะภาวะะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง สังขัง สหระณัง คัจฉามิ ฯ

Type to enter text

ชีวิตะภาวะะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง พุทธีง สหระณัง คัจฉามิ
ชีวิตะภาวะะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง ธัมมัง สหระณัง คัจฉามิ
ชีวิตะภาวะะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง สังขัง สหระณัง คัจฉามิ ฯ
จะตุสัจจะปะภูเวระะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง พุทธีง สหระณัง คัจฉามิ
จะตุสัจจะปะภูเวระะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง ธัมมัง สหระณัง คัจฉามิ
จะตุสัจจะปะภูเวระะปริยัตถัง อชชัตถคเค ปาณูปเตตัง สังขัง สหระณัง คัจฉามิ ฯ

เปลี่ยน จตุ เป็น ทุกขะ สหะมุทะยะ นิโรธะ และ มัคคะ ตามลำดับ

แปล

ตั้งแต่วັນนี้เป็นต้นไป ตราบสิ้นลมปราณ ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธรเจ้า
ว่าเป็นสรณะ เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก ที่กำจัตถัยได้จริง
ตั้งแต่วັນนี้เป็นต้นไป ตราบสิ้นลมปราณ ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมเจ้า
ว่าเป็นสรณะ เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก ที่กำจัตถัยได้จริง
ตั้งแต่วັນนี้เป็นต้นไป ตราบสิ้นลมปราณ ข้าพเจ้าขอถึงพระสังขเจ้า

ว่าเป็นสรณะ เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก ที่กำจัดภัยได้จริง

แม้ครั้งที่สอง.. แม้ครั้งที่สาม.. ตราบจนสิ้นภพ.. ตราบจนสิ้นอัตภาพ.. ตราบจนสิ้นกาย..
ตราบจนสิ้นอวัยวะ.. ตราบจนสิ้นชีวิต.. ตราบจนกว่าจะแทงตลอดด้วยอริยสัจสี่..

∧

Mahā Saraṇagamana

Namo tassa bhagavato
arahato sammāsambuddhassa

ajjatagge pāṇupetaṃ **buddhaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅghaṃ** saraṇaṃ gacchāmi.

dutiyampi ajjatagge pāṇupetaṃ **buddhaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
dutiyampi ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
dutiyampi ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅghaṃ** saraṇaṃ gacchāmi.

tatiyampi ajjatagge pāṇupetaṃ **buddhaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
tatiyampi ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
tatiyampi ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅghaṃ** saraṇaṃ gacchāmi.

bhavapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **buddhaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
bhavapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
bhavapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅghaṃ** saraṇaṃ gacchāmi.

attabhāvapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **buddhaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
attabhāvapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
attabhāvapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅghaṃ** saraṇaṃ gacchāmi.

kāyapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **buddhaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
kāyapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
kāyapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅghaṃ** saraṇaṃ gacchāmi.

aṅgabhāvapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **buddhaṃ** saraṇaṃ gacchāmi
aṅgabhāvapariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammaṃ** saraṇaṃ gacchāmi

aṅgabhāvapariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅgham** saraṇam gacchāmi.

jīvitabhāvapariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ **buddham** saraṇam gacchāmi
jīvitabhāvapariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ **dhammam** saraṇam gacchāmi
jīvitabhāvapariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ **saṅgham** saraṇam gacchāmi.

catusacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
buddham saraṇam gacchāmi
catusacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
dhammam saraṇam gacchāmi
catusacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
saṅgham saraṇam gacchāmi.

dukkha sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
buddham saraṇam gacchāmi
dukkha sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
dhammam saraṇam gacchāmi
dukkha sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
saṅgham saraṇam gacchāmi.

samudaya sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
buddham saraṇam gacchāmi
samudaya sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
dhammam saraṇam gacchāmi
samudaya sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
saṅgham saraṇam gacchāmi.

nirodha sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
buddham saraṇam gacchāmi
nirodha sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
dhammam saraṇam gacchāmi
nirodha sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
saṅgham saraṇam gacchāmi.

magga sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
buddham saraṇam gacchāmi
magga sacca-paṭivedha-pariyantam ajjatagge pāṇupetaṃ
dhammam saraṇam gacchāmi

*magga sacca-paṭivedha-pariyantaṃ ajjatagge pāṇupetaṃ
saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.*

|

|

^

True Refuge

From today onwards until **my last breath**,
I take the Buddha as my refuge. He is my recollection,
my protection, my security that can truly remove all dangers.

From today onwards until **my last breath**,
I take the Dhamma as my refuge. It is my recollection,
my protection, my security that can truly remove all dangers.

From today onwards until **my last breath**,
I take the Sangha as my refuge. It is my recollection,
my protection, my security that can truly remove all dangers.

For the second time...
For the third time...

Until **my last existence**...
Until **my last being**...
Until **my last body**...
Until **my last heart beat**...
Until **my last life**...

Until I penetrate **the four noble truths**...
Until I penetrate the first noble truth...
Until I penetrate the second noble truth...
Until I penetrate the third noble truth...

Until I penetrate the fourth noble truth...

พุทธวันทนา

พุทธโธ สุตพุทธโธ กะรุณามะหัตถณะโว,
โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสฆาตะโก:

พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์มีพระกรุณาจุฬามรรณพ
เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาปและอุปกิเลสของโลก

โยจจันตะสุทฐัพพะระญาณะโลจะโน,
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

พระองค์ใดมีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด
ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้นโดยใจเคารพเอื้อเพื่อ

นะโม เต ปุริสาชัญญะ

สะเทวะกัสมิง โลกัสมิง

ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นบุรุษอาชาไนย

ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นบุรุษสูงสุด

ไม่มีผู้ใดเลยที่จะทรงคุณเสมอด้วยพระองค์

นะโม เต ปุริสุตตะมะ.

นัตถิ เต ปะฏิปุคคะโล.

ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระองค์

ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระองค์

ในโลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก

ธัมมะวันทนา

ธัมโม ปะทีโป วียะ ตัสสะ สัตถุโน,
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน:

พระธรรมของพระศาสดาสว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีป
ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

จำแนกประเภทคือมรรค ผล นิพพาน ส่วนใด
ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้นโดยใจเคารพเอื้อเพื่อ

โย จะ ธัมมะมะภิญญาเย

ระหะโทวะ นิวาโต จะ

ก็บุคคลผู้เป็นบัณฑิตพิจารณาธรรม (อริยสัจ ๔) ด้วยปัญญาอันยิ่งแล้ว ต่อมาจึงกำหนดรู้ธรรมนั้น
เป็นผู้หมดกิเลสที่ทำให้หวั่นไหว สงบระงับกิเลสได้เด็ดขาด จุฬามหาน้ำสงบเรียบร้อยยามสงัดลม ฉะนั้น

ธัมมะมัญญาเย ปันตีโต,

อะเนโซ วุปะสัมมะติ.

เยสัง ธัมมา อะสัมมัญญา

เต สัมพุทธา สัมมะทัญญา

บุคคลผู้ไม่ลืมนธรรม

บุคคลเหล่านั้นผู้รู้ดี รู้ชอบ

ปะระวาเทสุ นะ นียะเร,

จะรันติ วิสะเม สะมัง.

ย่อมไม่ถูกชักนำไปในวาทะของคนเหล่านี้

ย่อมดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ ในหนทางที่ไม่สม่ำเสมอ

เย เกจิ โอสะธา โลก

ธัมโมสะระสะมัง นัตถิ

วิชันติ วิวิธา พะหุ,

เอตัง ปิวะถะ ภิกขะโว.

โอสถหลายอย่างต่างๆ กัน เหล่าใดเหล่าหนึ่งทั้งหมดในโลก เท่าที่มีอยู่
โอสถที่จะเสมอด้วยธรรมโอสถนั้น ไม่มี ภิกษุทั้งหลายจงดื่มโอสถนั้นเถิด

ธัมโมสะธัง ปิวิตวานะ อะชะรามะระณา สียุง,
ภาวะยิตวา จะ ปัสสีตวา นิพพุตา อุปะธิกขะเย.
ดื่มธรรมโอสถนั้นแล้ว จะไม่แก่ไม่ตาย
ทำให้เกิดขึ้นแล้ว เห็นชัดแล้ว ดับสนิท ทำอุประให้สิ้นไป

สังฆะวันทนา

สังโฆ สุขเขตตา' ภาวะติเขตตะสัณฺญีโต,
โลลัปปะหีโน อะริโย สุขเมธะโส:
พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย เป็นผู้เห็นพระนิพพาน ตรัสรู้ตามพระสุคต หมูได้
เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเลเป็นพระอริยเจ้ามีปัญญาดี ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมุนั้นโดยใจเคารพเอื้อเพื่อ

สุโข พุทธธานะมุปาโท สุขา สัทธัมมะเทสะนา
สุขา สังฆัสสะ สามัคคี สะมัคคานัง ตะโป สุขो.
การแสดงสัทธรรม เป็นเหตุนำสุขมาให้ เป็นเหตุนำสุขมาให้
ความเพียรของคนที่มีสามัคคีกัน เป็นเหตุนำสุขมาให้

พุทธบูชา

ชนะนสาระูปปะทิตเตนะ ทีเปนะ ตะมะ ธังสินา
ตีโลกะทีปัง สัมพุทธัง ปุชะยามิ ตะโมนุทัง ฯ
ด้วยแห่งเทียนไขที่จุดขึ้นกำจัดความมืด ข้าพเจ้าขอบูชาพระสัมพุทธเจ้า
ผู้เป็นประทีปแห่งโลกทั้งสาม ผู้กำจัดความมืดคือโมหะทั้งหลาย

คันธะ สัมภาระ ยุตเตนะ ฐุเปนาหัง สุขันธินา
ปุชะเย ปุชะเนยยัง ตัง ปุชา ภาชนะนัตตะมัง ฯ
ด้วยรูปหอมอันประกอบขึ้นจากของหอมทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอบูชาผู้ที่ควรค่าแก่การบูชา
ผู้เป็นภาชนะรองรับการบูชาอันสูงสุด

วิณณะ คันธะ คุณฺเฏตัง เอตัง กุสุมะสันตะติง
ปุชะยามิ มุนินทัสสะ สิรีปาทะ สะโรรุเห ฯ

ระเบียบดอกไม้เหล่านี้ อันมีสีสวยงาม มีกลิ่นหอม และยอดเยี่ยม
ข้าพเจ้าขอบูชาแทบพระบาทดอกบัวอันมีสิริ ของพระมหามุนีผู้ยิ่งใหญ่

ปูเชมิ พุทธีง กุสุเมณะเนนะ ปุญญะเนนะ เอเตนะ จะ โหตุ โมกขัง
ปูปผัง มิลายาติ ยะธา อิทัง เม กาโย ตะธา ยาติ วินาสะภาวัง ฯ
ด้วยดอกไม้นี้ ข้าพเจ้าขอบูชาพระพุทธเจ้า ด้วยบุญนี้ ขอให้ข้าพเจ้าหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง
ดอกไม้นี้ต้องเหี่ยวแห้งไป ฉันทใด ภายของฉันทนี้ก็ต้องบ่หายหน้าไปสู่ความพินาศ ฉันทนั้น

อิมายะ ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา พุทธีง ปูเชมิ
อิมายะ ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา ธัมมัง ปูเชมิ
อิมายะ ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา สังขัง ปูเชมิ ฯ
ด้วยการปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาแต่พระพุทธเจ้า
ด้วยการปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาแต่พระธรรมเจ้า
ด้วยการปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาแต่พระสังฆเจ้า

Buddha·Vandanā Homage to the Buddha

Buddho susuddho karuṇā·mahaṇṇavo,
Yo'ccanta·suddhabbara·ñāṇa·locano,
Lokassa pāpūpakilesa·ghātako:
Vandāmi Buddhamaṃ aham ādarena taṃ.

The Buddha absolutely pure with ocean-like compassion
Possessing the clear sight of wisdom
Destroyer of worldly self-corruption
Devotedly indeed that Buddha I revere

Namo te purisājañña, Namō te purisuttama.
Sadevakasmim lokasmim, N'atthi te paṭipuggalo.

Homage to you so nobly bred.
Homage to you amongst men supreme.
Peerless are you in all the world.
May all homage be given to you

Dhamma·Vandanā
Homage to the Dhamma

Dhammo padīpo viya tassa satthuno,
Yo magga·pākāmata·bheda·bhinnako,
Lok'uttaro yo ca tad·attha·dīpano:
Vandāmi Dhammaṃ aham ādarena taṃ.

The Teaching of the Lord like a lamp
Illuminating the path and its fruit the deathless
That which is beyond the conditioned world
Devotedly indeed that Dhamma I revere

Yo ca Dhammam abhiññāya Dhammam aññāya paṇḍito,
Rahado'va nivāto ca Anejo vūpasammati.

Thoroughly understanding the Dhamma
And freed from longing through insight,
The wise one who is rid of all desire
Is calm as a pool unstirred by wind.

Yesaṃ Dhammā asammūṭṭhā Paravādesu na nīyare,
Te sambuddhā sammadaññā Caranti visame samaṃ.

Those to whom the Dhamma is clear
Are not led into other doctrines;
Perfectly enlightened with perfect knowledge,
They walk evenly over the uneven.

Ye keci osadhā loke Vijjanti vividhā bahū,
Dhamm'osadha·samaṃ n'atthi Etaṃ pivatha bhikkhavo.

Of all the medicines in the world,
Manifold and various,
There is none like the medicine of Dhamma.
Therefore, O monks, drink of this.

Dhamm'osadham pivitvāna
Bhāvayitvā ca passitvā

Ajarāmaraṇā siyuṃ,
Nibbutā upadhi·kkhaye.

Having drunk this Dhamma medicine,
You will be ageless and beyond death;
Having developed and seen the truth,
You will be quenched, free from craving.

Saṅgha·Vandanā Homage to the Sangha

Saṅgho sukhattā'bhyatikhetta·saññito,
Yo diṭṭha·santo sugatānubodhako,
Lolappahīno ariyo sumedhaso:
Vandāmi saṅghaṃ aham ādarena taṃ.

The Sangha the most fertile ground for cultivation
Those who have realised peace
Awakening after the Accomplished One
Noble and wise all longing abandoned
Devotedly indeed that Sangha I revere

Sukho buddhānam uppādo Sukhā saddhamma·desanā
Sukhā saṅghassa sāmaggī Samaggānaṃ tapo sukho.

Blissful is the Buddha's birth,
Blissful is the Dhamma's truth,
Blissful is the Sangha's peace,
Blissful is their shared pursuit.

Pūjā : Offering

Ghanasārappadittena Dīpena tama·dhamṣinā
Tiloka·dīpaṃ sambuddhaṃ Pūjayāmi tamo·nudaṃ.

With candle lights dispelling dark,
I venerate the perfect Buddha,
The light of the triple world,
Who dispels the darkness of delusion.

Gandha·sambhāra·yuttena Dhūpen'āhaṃ sugandhinā
Pūjaye pūjaneyyan taṃ Pūjā·bhājanam uttamaṃ.

With this incense, sweetly scented,
Made from fragrant substances,
I venerate the One worthy of reverence,
The supreme recipient of offerings.

Vaṇṇa·gandha·guṇopetaṃ Etaṃ kusuma·santatiṃ
Pūjayāmi munindassa Sirīpāda·saroruhe.

This cluster of flowers,
Beautiful, fragrant, and excellent,
I offer at the holy lotus feet
Of the noble Lord of Sages.

Pūjemi Buddhaṃ kusumena'nena
Puññaena etena ca hotu mokkhaṃ;
Pupphaṃ milāyāti yathā idaṃ me
Kāyo tathā yāti vināsa·bhāvaṃ.

With these flowers I venerate the Buddha,
By this merit may I gain liberation.
As these flowers fade and wither,
So will this body be destroyed.

Imāya dhammānudhamma·paṭipattiyā Buddhaṃ pūjemi.
Imāya dhammānudhamma·paṭipattiyā Dhammaṃ pūjemi.
Imāya dhammānudhamma·paṭipattiyā Saṅghaṃ pūjemi.

By this practice of Dhamma, in accord with the Dhamma,
I venerate the Buddha.
By this practice of Dhamma, in accord with the Dhamma,
I venerate the Dhamma.
By this practice of Dhamma, in accord with the Dhamma,
I venerate the Sangha.

๙ นำ

นวกุณ คาถา

๑) อระหัง อระโหติ นามะนะ อระหัง ปาปัง นะ การะเย
อระหัตตะมะลัง ปัตโต อระหัง นามะ เต นะโม ฯ

๒) สัมมาสัมพุทธะญาณะนะ สัมมาสัมพุทธะเทสะนา
สัมมาสัมพุทธะโลกัสสิมิง สัมมาสัมพุทธะ เต นะโม ฯ

๓) วิชชาจะระณะสัมปันโน ตัสสะ วิชชา ปะกาสีตา
อะตีตานาคะตูปันโน วิชชาจะระณะ เต นะโม ฯ

๔) สุคะโต สุคะตัตตานัง สุคะโต สุนทะรัมปิจะ
นิพพานัง สุคะติง ยันติ สุคะโต นามะ เต นะโม ฯ

๕) โลกะวิฑูติ นามะนะ อะตีตานาคะเต วิฑู
สังขาระสัตตะโมกาเส โลกะวิฑู นามะ เต นะโม ฯ

๖) อะนุตตะโร ญาณะสีเลนะ โย โลกัสสะ อะนุตตะโร
อะนุตตะโร ปุชะโลกัสสิมิง ตัง นะมัสสามิ อะนุตตะโร ฯ

๗) สาระถี สาระถี เทวา โย โลกัสสะ สุสาระถี
สาระถี ปุชะโลกัสสิมิง ตัง นะมัสสามิ สาระถี ฯ

๘) เทวะยักขะมะนุสสานัง โลเก อัคคะมะลัง ทะหัง
อะทันตัง ทะมะยันตานัง ปุริสาชัญญะ เต นะโม ฯ

๙) ภาคะวา ภาตะวา ยุตโต ภาคัง กิเลสะวาหะโต
ภาคัง สังสาระมุตตาโร ภาคะวา นามะ เต นะโม ฯ

เก้าคุณธรรม คากา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อรหัง โดยเชื่อว่า อรหัง เพราะสมควร(แก้ทุกขิณาทาน) เพราะไม่มีที่ลับในการทำบาป เพราะบรรลอรหัตผล ขอความนอบน้อมจงมีแต่พระผู้เป็นอรหังพระองค์นั้น ๆ

สัมมาสัมพุทธโ โดยญาณ พระองค์คือพระสัมมาสัมพุทธะ โดยการสั่งสอน พระองค์คือพระสัมมาสัมพุทธะ ผู้ตรัสรู้ชอบได้ด้วยพระองค์เองในโลก ขอความนอบน้อมจงมีแต่พระผู้เป็นสัมมาสัมพุทธะพระองค์นั้น ๆ

วิชาจรณสัมปันโน พระองค์ผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ วิชาของพระองค์ประกาศก้องแล้ว ผู้รู้อดีตอนาคตและปัจจุบัน ขอความนอบน้อมจงมีแต่พระผู้สมบูรณ์ด้วยวิชาและจรณะพระองค์นั้น ๆ

สุคโต พระผู้ดำเนินไปได้ด้วยดี แห่งผู้มีตนอันฝึกดีแล้ว พระสุคตผู้สุนทร ผู้ไปสู่สุคติ คือพระนิพพาน ขอความนอบน้อมจงมีแต่พระสุคตเจ้าพระองค์นั้น ๆ

โลกวิทู โดยชื่อพระองค์คือโลกวิทูผู้รู้แจ้งโลก ผู้รู้อดีตและอนาคต ผู้รอบรู้สัตว์โลกสังขารโลกและโอกาสโลกทั้งหมด ขอความนอบน้อมจงมีแต่พระผู้โลกวิทูพระองค์นั้น ๆ

อนุตตระ พระองค์ไม่มีใครยิ่งกว่าโดยญาณ(ความรู้)และศีล(ความประพฤติ) ผู้ใดผู้ยอดเยี่ยมแห่งโลก ในโลกนี้ ผู้คนต่างบูชาว่าพระองค์ไม่มีใครเปรียบ ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้อนุตตระพระองค์นั้น ๆ

ปุริสัทมมสารถิ สารถิ เทพแห่งสารถิ ผู้ใดเป็นยอดสารถิแห่งโลก ในโลกนี้ ผู้คนต่างบูชาพระผู้ฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้สารถิพระองค์นั้น ๆ

ลัตถา เทวมนุสสานัง (ครู)แห่งเทพ ยักษ์และมนุษย์ทั้งหลาย พระผู้ประทานผลอันเลิศในโลก แห่งผู้ฝึกผู้ที่ยังไม่ได้รับการฝึก ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้ทำบุรุษให้รู้แจ้งพระองค์นั้น ๆ

พุทโ ภควาติ ภควาผู้ประกอบด้วยโชค ผู้หักกิเลสเครื่องนำไป ผู้ข้ามพันวิภวสังสาร ข้าพระองค์ขอนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ๆ

Nava Guṇa gāthā

1. **Arahaṃ** arahoti nāmena
Arahaṃ pāpaṃ na kāraye
Arahattaphalaṃ patto
Arahaṃ nāma te namo

2. **Sammāsambuddha**-ñāṇena
Sammāsambuddha-desanā
Sammāsambuddha-lokasmim
Sammāsambuddha te namo

3. **Vijjā-caraṇa-sampanno**
Tassa vijjā pakāsītā
Atītānāgatuppanno
Vijjā-caraṇa te namo

4. **Sugato** sugatattānam
Sugato sundaram pi ca
Nibbānaṃ sugatiṃ yanti
Sugato nāma te namo

5. **Lokavidū** ti nāmena
Atītānāgate vidū
Saṅkhāra-sattamokāse
Lokavidū nāma te namo

6. **Anuttaro** ñāṇasīlena
Yo lokassa anuttaro
Anuttaro pūjalokasmim
Taṃ namassāmi anuttaro

7. **Sārathī** sārathī devā
Yo lokassa susārathī
Sārathīpūjalokasmim
Taṃ namassāmi sārathī

8. **Deva-yakkha-manussānaṃ**
Loke aggaphalaṃ dadaṃ
Adantaṃ damayantānaṃ
Purisājañña te namo

9. **Bhagavā** bhatavā yutto
Bhaggaṃ kilesa-vāhato
Bhaggaṃ samsāra-muttāro
Bhagavā nāma te namo

Nine Virtues of the Buddha

- By the name Arahaṃ, most worthy is He,
From every dark shadow of evil He's free.
The Fruit of the Arhat, the highest, He won,
I bow to the Arahaṃ, the Holy One.* 1. Arahaṃ
- By wisdom of Sammāsambuddha so bright,
He teaches the Dhamma, the world's purest light.
Enlightened and Peerless in all realms of space,
I bow to the Buddha, the Teacher of Grace.* 2. Sammāsambuddho
- In Knowledge and Conduct, He's perfect and pure,
His Wisdom is radiant, eternal, and sure.
Past, future, and present—all things He has known,
I bow to the Vija-carāṇa alone.* 3. Vija-carāṇa-sampanno
- The Sugato travels the path that is blest,
His words and His ways are the truest and best.
To Peace of Nibbāna, He leads us to go,
I bow to the Sugato who ended all woe.* 4. Sugato
- As Lokavidū, He has known every sphere,
Past, present, and future to Him are all clear.
The world and its beings, its space and its soul,
I bow to the Knower, who sees the great whole.* 5. Lokavidū
- Anuttaro—Peerless in Virtue and Mind,
No Leader more noble the world can e'er find.
In all of the heavens, the One we adore,
I bow to the Highest, now and evermore.* 6. Anuttaro
- The Sārathī guides both the Deva and Man,
The Master who trains us as only He can.
In all of the worlds, His great honor is rife,
I bow to the Charioteer of our life.* 7. Sārathī
- To Devas and Humans, the Teacher of all,
The Giver of Fruits that shall nevermore fall.
He tames the untamed with a mercy so grand,
I bow to the Hero of every great land.* 8. Satthā Deva-manussānaṃ
- The Bhagavā shines with the fortunes of old,
He's broken the chains that the world used to hold.
Beyond the Saṃsāra, He's crossed the deep sea,
I bow to the Blessed One, forever set free.* 9. Bhagavā

นรสีห์ คาถา

๑) จักกะ-วะรังกิตะ-รัตตะ-สุปาโท
ลักษณะ-มณฑิตะ-อายะตะปัมหิ
จามะระ-ฉัตตะ-วิภูสิตะ-ปาโท
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ฯ

๒) สักยะ-กุมาระวะโร สุขุมาโล
ลักษณะ-วิตถะตะ-ปุญญะ-สะวีโร
โลกะหิตายะ-คะโต นะระวีโร
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ฯ

๓) ปุณณะ-สะสังกะนิโภ-มุขะวัณโณ
เทวะ-นะรานัง ปิโย นะระนาโค
มัตตะคะชินทะ-วิลาสิตะคามิ
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ฯ

๔) ชัตติยะ-สัมภะวะ-อัคคะกุลิโน
เทวะมะนุสสะ-นะมัสสิตะ-ปาโท
สีละสะมาธิ-ปะติภูจฺฐิตะ-จิตโต
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ฯ

๕) อายะตะ-ตุงคะ-สุสัณฺฐิตะ-นาโส
โคปะขุโม-อะภินีละ-สุเนตโต
อินทะระนุ-อะภินีละ-ภะมุโก
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ฯ

นรสีหะ คาถา : ๙ ของราชสีห์

(เพื่อจะทรงโปรดพระประยูรญาติ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงรับนิมนต์เสด็จกลับกรุงกบิลพัสดุ์ เป็นครั้งแรก หลังจากที่ได้ทรงตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ในเวลาเช้าตรู่ พระนางยโสธราพิมพาทรงเปิดสืหบัญชร ทอดพระเนตรเห็นพระพุทธรองค์ จึงทรงชี้ให้ราหุลกุมารดูพระบิดา ผู้เสด็จออกบิณฑบาตตามท้องถนนในกรุงพระนครพร้อมเหล่าพระภิกษุสงฆ์ แล้วอธิบาย พระพุทธสิริระลักษณะอันงดงามของพระองค์ ผู้องอาจเสมือนพญาราชสีห์ในหมู่ชน เป็นคาถา เหล่านี้ ให้พระโอรสฟัง)

๑) ทรงมีฝ่าพระยุคลบาท (เท้า) แดงเสมอกันดี มีรอยจักรอันประเสริฐ
สิ้นพระบาทยาวทรงมนรี เลิศด้วยพุทธสิริลักษณะ มีจามร ฉัตร เป็นต้น
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๒) ศากยกุมารผู้ประเสริฐ สุขุมลชาติ
พระพุทธรสิริระสะอาดด้วยบุญลักษณะที่แผ่กว้าง
เป็นวีรบุรุษผู้จาริกไปเพื่อสร้างประโยชน์เกื้อกูลแก่ชาวโลก
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๓) พระพักตร์งามเหมือนรัศมีแห่งพระจันทร์วันเพ็ญ
เป็นนาคผู้ประเสริฐที่รักของหมู่ทวยเทพและมนุษย์
เสด็จเยื้องกรายได้งดงามดุจพญาคชสารชับบัน
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน

๔) สมภพจากสกุลแห่งกษัตริย์ยอดขัตติยะนักรบ
พระบาทของพระไตรภพเทวดาและมนุษย์ต่างนบนอบ
มีพระทัยตั้งมั่นชอบในศีลและสมาธิ
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๕) พระนาสิก (จมูก) โด่งยาวสัณฐานดี
ชนพระเนตร (ขนตา) ดุจขนตาลูกโคแรกเกิด มีพระเนตร (ตา) ดำสนิท
พระขนง (คิ้ว) สีนิลเข้มเหมือนธนูของพระอินทร์ (โค้งเหมือนสายรุ้ง)
นั้นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๖) วัฏฏะ-สุมัตถะ-สุสันฐิตะ-คิโว
สีหะหะนุ มิคะราชาชะ-สะรีโร
กัญจะนะ-สุจจะวิ-อุตตะมะ-วัณโณ
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ๑

๗) สีนิน္ฐะ-สุคัมภีระ-มัญจุสะ-โฆโส
หิงคะพะนุจกะ-รัตตะ-สุชีโว
วีสะติ วีสะติ เสตะ-สุทันโต
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ๑

๘) อัญจะนะ-วัณณะ-สุนีละ-สุเกโส
กัญจะนะ-ปัญญะ-วิสุทระ-นะลาโณ
โอสะธิ-ปันทะระ-สุทระ-สุอุณโณ
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ๑

๙) คัจฉะติ นีละปะเถ วียะ จันโท
ตาราคะณา-ปะริเวฐิตะ-ฐโป
สาวะกะ-มัชฌะคะโต สะมะณินโท
เอสะ หิ ตุຍหะ ปิตา นะระสีโห ๑

๖) ลำพระศอ (คอ) ดูกลมเกลี้ยงงามตั้งไว้อย่างดี มีพระหนุ (คาง) ดุจราชสีห์
มีพระสรีระดุจพญามฤคราชผู้่องอาจในหมู่เนื้อ
มีพระฉวีวรรณ (ผิว) งามดุจสีสุวรรณอันเลิศ
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๗) ทรงมีพระสุรเสียง นุ่ม ทุ่ม กังวาน ลึก น่าฟัง
มีพระชีวหา (ลิ้น) แดงเหมือนสีแดงชาดและดอกชบา
มีพระทนต์ (ฟัน) เรียงระเบียบดีสีขาวบริสุทธิ์บน-ล่าง อย่างละเอียด
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

๘) พระเกศา (เส้นผม) สีนิลเข้มเหมือนดอกอัญชัน
พระนลาฏ (หน้าผาก) เหมือนแผ่นทองคำบางอันพิสุทธิ์
พระอุณาโลม (ขนระหว่างคิ้ว) ขาวบริสุทธิ์ ดุจดาวประกายพริ้ว* อันสุกใส
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

* ชื่อดาวไอสี เพราะเวลาดาวนี้ขึ้น เป็นช่วงเวลาที่ใช้เก็บไอสถ

๙) เหมือนพระจันทร์โคจรไปในรัตติกาล แวดล้อมบริวารด้วยหมู่ดาว
พระสมณินทเจ้าก็แวดล้อมไปด้วยเหล่าอริยสาวกฉันนั้น
นั่นแหละคือพระบิดาของเจ้า พญาราชสีห์ในหมู่ชน ฯ

Narasīha gāthā

1. Cakka-varaṅkita-rattasupādo
Lakkhaṇa-mandita-āyatapaṅhī
Cāmara-chatta-vibhūsita-pādo
Esa hi tuyhapitā narasīho

2. Sakya-kumāravaro sukhumālo
Lakkhaṇa-vitthata-puñña-sarīro
Lokahitāya-gato naravīro
Esa hi tuyhapitā narasīho

3. Puṇṇa-sasaṅkanibho-mukha-vaṇṇo
Deva-narānaṃ-piyo naranāgo
Mattaḡajinda-vilāsitaḡāmī
Esa hi tuyhapitā narasīho

4. Khattiya-sambhava-aggakulīno
Deva-manussa-namassita-pādo
Sīla-samādhi-patiṭṭhita-citto
Esa hi tuyhapitā narasīho

5. Āyata-tuṅga-susaṅṭhita-nāso
Gopakhumo abhinīla-sunetto
Indadhanū abhinīla-bhamūkho
Esa hi tuyhapitā narasīho

6. Vaṭṭa-sumaṭṭa-susaṅṭhita-gīvo
Sīhahanū migarāja-sarīro
Kaṅcana-succhavi-uttama-vanno
Esa hi tuyhapitā narasīho

7. Siniddha-sugambhīra-mañjusa-ghoso
Hiṅgula-bandhuku-ratta-sujivho
Vīsati vīsati seta-sudanto
Esa hi tuyhapitā narasīho

8. Añjana-vaṇṇa-sunīla-sukeso
Kañcana-paṭṭa-visuddha-nalaṭo
Osadhi-pandara-suddha-suṇṇo
Esa hi tuyhapitā narasiho

9. Gacchati nīlapathe viya cando
Tāragaṇā-pariveṭhita-rūpo
Sāvaka-majjhagato samaṇindo
Esa hi tuyhapitā narasiho

The Lion of Men

To show compassion to His royal kin, the Blessed One accepted an invitation to return to the city of **Kapilavastu** for the first time after attaining Supreme Enlightenment. In the early light of dawn, **Princess Yasodharā** opened the "Lion's Window" of the palace. Looking down, she beheld the Buddha walking the city streets to receive alms, accompanied by a great assembly of monks. She pointed Him out to the young **Prince Rāhula**, bidding him look upon his father.

Through these verses, she described the magnificent physical characteristics of the Buddha's body—He who walks with the majestic courage of a **King of Lions** among men.

1

With the mark of the wheel on his feet of bright red,
With his heels long and fair, by the virtues he's led,
With the whisk and the shield, see the path that he trod:
That indeed is your father, the Lion of God.

2

The Prince of the Sakyas, so gentle and youth,
Whose body is filled with the marks of the Truth,
The Hero of Men, for the world's noble gain:
That indeed is your father, who breaks every chain.

3

His face like the moon when it's rounded and full,
To Devas and Men he is most beautiful,
With the gait of a King-Elephant, steady and slow:
That indeed is your father, with spirit aglow.

4

From the blood of the Warriors, the highest of birth,
Whose feet are adored by the Lords of the Earth,
In Virtue and Stillness his heart finds its rest:
That indeed is your father, the First and the Best.

5

His nose is so shapely, and slender, and high,
Like the calf of a heifer, the fringe of his eye,
With brows like the rainbow, and eyes of deep blue:
That indeed is your father, so radiant and true.

6

His neck is so rounded, so smooth and so fine,
With the jaw of a lion, in noble design,
His body is golden, a shimmering sight:
That indeed is your father, the Beacon of Light.

7

His voice is so deep, and so sweet to the ear,
With a tongue like red vermilion, crystal and clear,
His teeth are like pearls, forty white in a row:
That indeed is your father, whom all of us know.

8

His hair is as dark as the deepest of night,
His forehead is golden and polished and bright,
With the tuft on his brow like the Morning Star's gleam:
That indeed is your father, the End of the Dream.

9

As the Moon in the sky through the dark blue of space,
With a circle of stars in a celestial race,
So He leads the Monks, the Great Teacher and King:
That indeed is your father, of whom we all sing.

มรดก(ที่ต้อง)ทำ

1. “เมื่อเราล่วงลับไปแล้ว ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของพวกเขาเธอทั้งหลาย”

โย โว อานันทะ มะยา ธัมโม จะ วินะโย จะ เทลิตโต ปัญญัตโต

โส โว มะมัจจะเยนะ สัตถา

ดูกร อานนท์ ธรรมที่เราได้แสดงไว้ และวินัยที่เราได้บัญญัติไว้จะเป็นศาสดา
ของพวกเขา เมื่อเราล่วงลับไป

มหาปรินิพพานสูตร

2. “พระวินัย คืออายุของพระพุทธศาสนา”

ภันเต มะหากัสสปะ วินะโย นามะ พุทธะสาสะนัสสะ อายุ

วินะเย จูเต สาสะนัง จูตัง โหติ

ข้าแต่ท่านพระมหากัสสปะ ชื่อว่าพระวินัยเป็นอายุของพระศาสนา
เมื่อพระวินัยยังตั้งอยู่ พระศาสนาจักดำรงอยู่

ปฐมสังคายนา

3. “ผู้ใดที่ไม่รู้ถึงธรรมชาติของวัฏ...”

โย คะวัง นะ วิชานาติ

เอวัง สีสัง อะชานันโต

ชนใด ไม่รู้จักโคตี

ภิกษุ ไม่รู้จักศีลไซ้

นะ โส รักขะติ โคคะณัง

กิง โส รักขะยยะ สังวะรัง ฯ

ฝูงโคนี้ จะรักษา ฉันท

สังวรไหน จะรักษาไว้ได้

มหาวรรค วินยปิฎก

4. “คัมภีร์ (ตำรา) อาจถูกลืมเลือนไปได้...”

ปะมุจฺฐัมหิ สุตตันเต

วินะเย อะวินฺฐัมหิ

พระสูตร อาจจะถูกลืมหาย

ตราบใด พระวินัยยังยืน

อะภิธัมเม จะ ตาวะเท

ปุณะ ติฏฐะติ สาสะนัง ฯ

อภิธรรมสลาย หรือกลายเป็นอื่น

ศาสนา ก็ยังพินอยู่ได้

มหาวรรค วินยปิฎก

The Heritage We Must Uphold
— The Dhamma and Vinaya as Our Teacher**

1. “After my passing, the Dhamma and Vinaya shall be your Teacher.”

Yo vo Ānanda mayā dhammo ca vinayo ca desito paññatto,
so vo mamaccayena satthā.

“O Ānanda, the Dhamma that has been taught by me,
and the Discipline that has been laid down by me—
these shall be your Teacher
after my passing away.”

— Mahāparinibbāna Sutta

2. “The Vinaya is the very life of the Buddha’s Dispensation.”

Bhante Mahākassapa, vinayo nāma buddhasāsanassa āyu;
vinaye ṭhite sāsanaṃ ṭhitaṃ hoti.

“Venerable Mahākassapa,
it is the Vinaya that is called
the **lifespan** of the Buddha’s Dispensation.
So long as the Vinaya stands firm,
the Dispensation is said to endure.”

— First Council

3. “Whoever does not know the nature of a cow...
how could he protect the herd?”

Yo gavaṃ na vijānāti, na so rakkhati gogaṇaṃ —
evaṃ sīlaṃ ajānanto; kiṃ so rakkheyya saṃvaram?

“Just as a man who does not know
the nature and marks of good cattle
cannot guard the herd,
even so, a bhikkhu who does not understand **sīla**,
cannot guard the restraint (saṃvara);
how then could such a one protect his virtue?”

— Mahāvagga, Vinaya Piṭaka

4. “Scripture may be forgotten...
but if the Vinaya remains, the Dispensation stands.”

Pamuttamhi sutte, Abhidhamme ca tāvade...
vinaye avinassamhi; puna tiṭṭhati sāsanaṃ.

“Even though the Suttas may be lost,
and even if the Abhidhamma fades
or transforms into other forms,
if the Vinaya does not perish,
still the Dispensation can endure.”

— Mahāvagga, Vinaya Piṭaka

วินัย เพื่ออะไร?

วินัยโย สังวะรัตถายะ, สังวะโร อะวิปปะฏิสสารัตถายะ, อะวิปปะฏิสสารโ ปามุขัตถายะ, ปามุขัง ปิตัตถายะ, ปิติ ปัสสัทธัตถายะ, ปัสสัทธิ สุขัตถายะ, สุขัง สมะธัตถายะ, สมะธาธิ ยะถาภูตตะญาณะทัสสะนัตถายะ, ยะถาภูตตะญาณะทัสสะนัง นิพพิตถายะ, นิพพิทา วิราคัตถายะ, วิราโค วิมุตตัตถายะ, วิมุตติ วิมุตติญาณะทัสสะนัตถายะ; วิมุตติญาณะทัสสะนัง อะนุปาทาปะรินิพพานัตถายะฯ

วินัยเพื่อประโยชน์แก่ความสำรวม ความสำรวมเพื่อประโยชน์แก่ความไม่เดือดร้อน ความไม่เดือดร้อนเพื่อประโยชน์แก่ความปราโมทย์ ความปราโมทย์เพื่อประโยชน์แก่ปิติ ปิติเพื่อประโยชน์แก่ปัสสัทธิ ปัสสัทธิเพื่อประโยชน์แก่ความสุข ความสุขเพื่อประโยชน์แก่สมาธิ สมาธิเพื่อประโยชน์แก่ความรู้เห็นตามเป็นจริง ความรู้เห็นตามเป็นจริงเพื่อประโยชน์แก่ความเบื่อหน่าย ความเบื่อหน่ายเพื่อประโยชน์แก่ความคลายกำหนด ความคลายกำหนดเพื่อประโยชน์แก่วิมุตติ วิมุตติเพื่อประโยชน์แก่วิมุตติญาณทัสสะนะ วิมุตติญาณทัสสะนะเพื่อประโยชน์แก่อนุปาทาปะรินิพพาน

เอตเตทตถากะถา, เอตเตทตถา มั่นตะนา, เอตเตทตถา อุปะนิสา, เอตเตทตถัง โสตาเวธาณัง
ยะทิตัง อะนุปาทาจิตตัสสะ วิโมกโขติฯ

ปริวารปาฬิ

การกล่าวมีอนุปาทานิพพานนั้นเป็นประโยชน์ การปรักษามีอนุปาทานิพพานนั้นเป็นประโยชน์ ความเป็นปัจจัยกันมีอนุปาทานิพพานนั้นเป็นประโยชน์ ความเงี้ยวโสตสดับมีอนุปาทานิพพาน นั้นเป็นประโยชน์ คือ ความพ้นวิเศษแห่งจิตเพราะไม่ยึดมั่น

Why Vinaya? — For What Purpose is the Discipline?

Vinayo saṃvaratthāya: Saṃvaro avippaṭṭisāratthāya: Avippaṭṭisāro pamujjatthāya: Pamujjaṃ pītatthāya: Pīti passaddhatthāya: Passaddhi sukhatthāya: Sukhaṃ samādhattāya: Samādhi yathābhūtañāṇadassanatthāya: Yathābhūtañāṇadassanaṃ nibbidatthāya: Nibbidā virāgatthāya: Virāgo vimuttatthāya: Vimutti vimuttiñāṇadassanatthāya: Vimuttiñāṇadassanaṃ anupādāparinibbānāya:

Vinaya exists for the sake of restraint. **Restraint** leads to non-remorse; **non-remorse** leads to gladness; **gladness** leads to rapture; **rapture** leads to tranquillity; **tranquillity** leads to happiness; **happiness** supports concentration; **concentration** supports insight into reality; **insight** leads to disenchantment; **disenchantment** leads to dispassion; **dispassion** leads to liberation; **liberation** leads to the direct knowledge of liberation; and this **direct knowing** leads to **final Nibbāna without clinging**.

Etadatthā kathā, etadatthā mantanā, etadatthā upanisā, etadattham sotāvadhānaṃ — yadidaṃ anupādācittassa vimokkho.

parivārapāli

This is the purpose of the discourse; this is the purpose of the reflection; this is the supporting condition; this is the purpose of attentive listening — namely, the liberation of the mind that holds to nothing.

สัลเลขสูตร

๔๔ ข้อขัดเกลา

อิระ โข ปะนะ โว จุนทะ สัลเลโข กระระณียो.

ดูก่อนจุนทะ เธอทั้งหลาย พึงทำความขัดเกลากิเลสในข้อเหล่านี้แล :

๑) ปะเร วิหิงสะกา ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ อะวิหิงสะกา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียो.

เมื่อผู้อื่นเป็นผู้เบียดเบียน เราจักไม่เบียดเบียน.

๒) ปะเร ปาณาติปาตี ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ ปาณาติปาตา ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียอ.

เมื่อผู้อื่นกระทำปาณาติบาต เราจักเว้นขาดจากปาณาติบาต.

๓) ปะเร อะทินนาทายี ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ อะทินนาทานา ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียอ.

เมื่อผู้อื่นกระทำอทินนาทาน เราจักเว้นขาดจากอทินนาทาน.

๔) ปะเร อะพรัหมะจารี ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ พรัหมะจารี ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียอ.

เมื่อผู้อื่นไม่ประพฤติพรหมจรรย์ เราจักประพฤติพรหมจรรย์.

๕) ปะเร มุสาวาที ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ มุสาวาทา ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียอ.

เมื่อผู้อื่นพูดเท็จ เราจักเว้นขาดจากการพูดเท็จ.

๖) ปะเร ปิสฺฐะวจา ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ ปิสฺฐายะ วาจายะ ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียอ.

เมื่อผู้อื่นพูดส่อเสียด เราจักเว้นขาดจากการพูดส่อเสียด.

๗) ปะเร ณะรุสะวจา ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ ณะรุสายะ วาจายะ ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียอ.

เมื่อผู้อื่นพูดคำหยาบ เราจักเว้นขาดจากการพูดคำหยาบ.

Sallekhasuttaṃ

The Discourse on Effacement

Idha kho pana vo, cunda, sallekho karaṇīyo.

"But herein, Cunda, effacement should be practiced by you

‘Pare vihiṃsakā bhavissanti, mayamettha avihimsakā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(1) While others may be harmful; we shall not be harmful here — thus effacement can be done.

‘Pare pāṇātipātī bhavissanti, mayamettha pāṇātipātā paṭiviratā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(2) While others may kill living beings; we shall abstain from killing living beings here — thus effacement can be done.

‘Pare adinnādāyī bhavissanti, mayamettha adinnādānā paṭiviratā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(3) While others may take what is not given; we shall abstain from taking what is not given here — thus effacement can be done.

‘Pare abrahmacārī bhavissanti, mayamettha brahmacārī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(4) While others may be unchaste; we shall be chaste here — thus effacement can be done.

‘Pare musāvādī bhavissanti, mayamettha musāvādā paṭiviratā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(5) While others may speak falsehood; we shall abstain from false speech here — thus effacement can be done.

‘Pare piṣuṇāvācā bhavissanti, mayamettha piṣuṇāya vācāya paṭiviratā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(6) While others may speak maliciously; we shall abstain from malicious speech here — thus effacement can be done.

‘Pare pharusavācā bhavissanti, mayamettha pharusāya vācāya paṭiviratā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(7) While others may speak harshly; we shall abstain from harsh speech here — thus effacement can be done.

๘) ปะเร สัมผัสปะลาปี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมผัสปะลาปา ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นพูดเพื่อเจ้า เราจักเว้นขาดจากการพูดเพื่อเจ้า.

๙) ปะเร อะภิชณาลู ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะนะภิชณาลู ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมากด้วยความพึงเล็งอยากได้ เราจักไม่มากด้วยความพึงเล็งอยากได้.

๑๐) ปะเร พุยาป็นนะจิตตา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อัพฺยาป็นนะจิตตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีจิตพยายาม เราจักไม่มีจิตพยายาม.

๑๑) ปะเร มิจฉาทิฏฐิกา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาทิฏฐิกา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาทิฏฐิ เราจักมีสัมมาทิฏฐิ.

๑๒) ปะเร มิจฉาสังกัปปา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาสังกัปปา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาสังกัปปะ เราจักมีสัมมาสังกัปปะ.

๑๓) ปะเร มิจฉาวาจา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาวาจา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาวาจา เราจักมีสัมมาวาจา.

๑๔) ปะเร มิจฉากัมมันตา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมากัมมันตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉากัมมันตะ เราจักมีสัมมากัมมันตะ.

๑๕) ปะเร มิจฉาอาชีวา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาอาชีวา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาอาชีวะ เราจักมีสัมมาอาชีวะ.

๑๖) ปะเร มิจฉาวายามา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาวายามา ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาวายามะ เราจักมีสัมมาวายามะ.

‘Pare samphappalāpī bhavissanti, mayamettha samphappalāpā paṭiviratā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

8) While others may gossip; we shall abstain from gossip here
— thus effacement can be done.

‘Pare abhijjhālū bhavissanti, mayamettha anabhijjhālū bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(9) While others may be covetous; we shall not be covetous here
— thus effacement can be done.

‘Pare byāpannacittā bhavissanti, mayamettha abyāpannacittā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(10) While others may have thoughts of ill will; we shall not have thoughts of ill will here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchādiṭṭhī bhavissanti, mayamettha sammādiṭṭhī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(11) While others may have wrong views; we shall have right view here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchāsaṅkappā bhavissanti, mayamettha sammāsaṅkappā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(12) While others may have wrong intention; we shall have right intention here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchāvācā bhavissanti, mayamettha sammāvācā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(13) While others may use wrong speech; we shall use right speech here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchākammantā bhavissanti, mayamettha sammākammantā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(14) While others may commit wrong actions; we shall do right actions here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchājīvā bhavissanti, mayamettha sammājīvā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(15) While others may have wrong livelihood; we shall have right livelihood here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchāvāyāmā bhavissanti, mayamettha sammāvāyāmā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(16) While others may make wrong effort; we shall make right effort here
— thus effacement can be done.

๑๗) ปะเร มิจฉาสะตี ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาสะตี ภาะวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาสติ เราจักมีสัมมาสติ.

๑๘) ปะเร มิจฉาสะมาถิ ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาสะมาถิ ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาสมาถิ เราจักมีสัมมาสมาธิ.

๑๙) ปะเร มิจฉาญาณี ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาญาณี ภาะวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาญาณะ เราจักมีสัมมาญาณะ.

๒๐) ปะเร มิจฉาวิมุตตี ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ สัมมาวิมุตตี ภาะวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาวิมุตติ เราจักมีสัมมาวิมุตติ.

๒๑) ปะเร ถีนะมิทตะปะริยุฎฐิตา ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ วิคะตะถีนะมิทธา
ภาะวิสสามาติ สัลเลโข กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นมีความง่วงเหงาหาวนอนกลุ่มมุ่ม เราจักปราศจากความง่วงเหงาหาวนอน.

๒๒) ปะเร อุทตะตา ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ อะนุทตะตา ภาะวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นฟุ้งซ่าน เราจักไม่ฟุ้งซ่าน.

๒๓) ปะเร เวจิกิจฉิ ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ ตินณะวิจิกิจฉา ภาะวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นมีความสงสัย เราจักข้ามพ้นความสงสัย.

๒๔) ปะเร โกะธะนา ภาะวิสสันติ มะยะเมตตะ อักโกธะนา ภาะวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณีโย.

เมื่อผู้อื่นมักโกรธ เราจักไม่มักโกรธ.

‘Pare micchāsati bhavissanti, mayamettha sammāsati bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(17) While others may have wrong mindfulness; we shall have right mindfulness here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchāsamādhi bhavissanti, mayamettha sammāsamādhi bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(18) While others may have wrong concentration; we shall have right concentration here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchāñāṇī bhavissanti, mayamettha sammāñāṇī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(19) While others may have wrong knowledge; we shall have right knowledge here
— thus effacement can be done.

‘Pare micchāvimuttī bhavissanti, mayamettha sammāvimuttī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(20) While others may have wrong deliverance; we shall have right deliverance here
— thus effacement can be done.

Pare thīnamiddhapariyuṭṭhitā bhavissanti, mayamettha vigatathīnamiddhā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(21) While others may be overcome by sloth and torpor; we shall be free from sloth and torpor here — thus effacement can be done.

‘Pare uddhatā bhavissanti, mayamettha anuddhatā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(22) While others may be agitated; we shall be unagitated here
— thus effacement can be done.

‘Pare vicikicchī bhavissanti, mayamettha tiṇṇavicikicchā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(23) While others may be doubting; we shall be free from doubt here
— thus effacement can be done.

‘Pare kodhanā bhavissanti, mayamettha akkodhanā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(24) While others may be angry; we shall not be angry here
— thus effacement can be done.

๒๕) ปะเร อุปะนาหี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะนุปะนาหี ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นผูกโกรธ เราจักไม่ผูกโกรธ. (ผูกเวรหมายมั่นกัน)

๒๖) ปะเร มักขี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะมัคขี ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นลบลหู่คุณ เราจักไม่ลบลหู่คุณ. (ลบล้างปิดซ่อนคุณค่าความดีของคนอื่น)

๒๗) ปะเร ปะพาสี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะปะพาสี ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นแข่งดี เราจักไม่แข่งดี. (ดีเสมอยกตนขึ้นเทียมเขา ไม่ยอมให้ใครดีกว่าตัว)

๒๘) ปะเร อีสสุกั ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะนีสสุกั ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นริษยา เราจักไม่ริษยา.

๒๙) ปะเร มัจฉะรี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะมัจฉะรี ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นตระหนี่ เราจักไม่ตระหนี่. (ตระหนี่หวงแหน แบ่งแยกก็ตกกันเรื่อง-
ที่อยู่อาศัย ท้องถิ่นดินแดน, เรื่องการได้ลาภผลประโยชน์, เรื่องพงศ์เผ่าเหล่ากอชาติพันธุ์พวกพ้อง,
เรื่องชนชั้นวรรณะสีผิว, เรื่องวิชาความรู้ ผลสำเร็จทางภูมิธรรมภูมิปัญญา)

๓๐) ปะเร สะฐฐา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะสะฐฐา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นโอ้อวด เราจักไม่โอ้อวด. (โอ้อวดตัวให้ยิ่งกว่าคุณที่ตนมีอยู่)

๓๑) ปะเร มายาวิ ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะมายาวิ ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นมีมารยา เราจักไม่มีมารยา. (เจ้าเล่ห์เจ้ากล กลบเกลื่อนสิ่งที่ไม่ดีที่ตนทำไว้)

๓๒) ปะเร ถัทธา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะถัทธา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นกระด้าง เราจักไม่กระด้าง. (แข็งกระด้างดื้อดึง เมื่อเชื่อว่ากล่าวโดยธรรมโดยชอบ)

๓๓) ปะเร อะติมานี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อะนะติมานี ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กระระณียะ.

เมื่อผู้อื่นดูหมิ่นท่าน เราจักไม่ดูหมิ่นท่าน.

‘Pare upanāhī bhavissanti, mayamettha anupanāhī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(25) While others may harbor grudges; we shall not harbor grudges here
— thus effacement can be done.

(the tendency to bind oneself to anger and refuse to let go of past wrongs)

‘Pare makkhībhavissanti, mayamettha amakkhī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(26) While others may denigrate; we shall not denigrate here — thus effacement can be done. (*“smearing” or hiding the good qualities of others to make them seem less worthy*)

‘Pare paḷāsī bhavissanti, mayamettha apaḷāsī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(27) While others may be domineering; we shall not be domineering here
— thus effacement can be done.

(the urge to compete or “match” others out of conceit, refusing to admit anyone is better or more capable than oneself)

‘Pare issukī bhavissanti, mayamettha anissukī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(28) While others may be envious; we shall not be envious here
— thus effacement can be done.

‘Pare maccharī bhavissanti, mayamettha amaccharī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(29) While others may be possessed by stinginess and exclusivity, we shall remain unselfish and open-hearted here — thus effacement can be done.

(Selfishness regarding dwellings or territory, regarding kinship or social circles, regarding gains and benefits, regarding status, class, or recognition, regarding knowledge and wisdom)

‘Pare saṭṭhā bhavissanti, mayamettha asaṭṭhā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(30) While others may be boastful; we shall not be boastful here — thus effacement can be done. (*To boast or show off qualities/virtues beyond what one actually possesses*)

‘Pare māyāvī bhavissanti, mayamettha amāyāvī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(31) While others may be hypocrites; we shall not be hypocrites here — thus effacement can be done. (*being tricky or using “smoke and mirrors” to hide one’s faults or wrongdoings*)

‘Pare thaddhā bhavissanti, mayamettha atthaddhā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(32) While others may be stubborn; we shall not be stubborn here — thus effacement can be done. (*being rigid, harsh, or obstinate when being given righteous or Dhamma-based advice*)

‘Pare atimānī bhavissanti, mayamettha anatimānī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(33) While others may be arrogant; we shall not be arrogant here
— thus effacement can be done.

๓๔) ปะเร ทุพพะจา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สุวะจา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นเป็นผู้ว่ายาก เราจักเป็นผู้ว่าง่าย.

๓๕) ปะเร ปาปะมิตตา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ กัลยาณะมิตตา ภาวิสสามาติ
สัลเลโข กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นมีมิตรชั่ว เราจักมีมิตรดี.

๓๖) ปะเร ปะมัตตา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อัมปะมัตตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นประมาท เราจักไม่ประมาท. (เป็นอยู่อย่างขาดสติ ดำเนินชีวิตดลาลงไป-
ในทางเสื่อม ละเลยหน้าที่ที่พึงรับผิดชอบ ปล่อยให้โอกาสสำหรับความดีงามและความเจริญก้าวหน้าให้-
ผ่านไป ไม่ตระหนักในสิ่งที่พึงทำและพึงเว้น)

๓๗) ปะเร อะสัทธา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ สัทธา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นไม่มีศรัทธา เราจักมีศรัทธา.

๓๘) ปะเร อะหิริกา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ หิริมะนา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นไม่มีหิริ เราจักมีหิริ.

๓๙) ปะเร อะโนตตัมปี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ โอตตัมปี ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นไม่มีโอตตัมปะ เราจักมีโอตตัมปะ.

๔๐) ปะเร อัมปะสุตา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ พหุสุตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นมีสุตตะน้อย เราจักมีสุตตะมาก.

๔๑) ปะเร กุสีตา ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อารัทธะวีริยา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นขี้เกียจ เราจักปรารถนาความเพียร.

๔๒) ปะเร มุญฺหัสสะตี ภาวิสสันติ มะยะเมตตะ อุมฺหุจฺจิสสะตี ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นมีสติอันหลงลืม เราจักมีสติตั้งมั่น.

‘Pare dubbacā bhavissanti, mayamettha suvacā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(34) While others may be difficult to admonish; we shall be easy to admonish here
— thus effacement can be done.

‘Pare pāpamittā bhavissanti, mayamettha kalyāṇamittā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(35) While others may have bad friends; we shall have noble friends here
— thus effacement can be done.

‘Pare pamattā bhavissanti, mayamettha appamattā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(36) While others may be negligent; we shall be heedful here — thus effacement can be done. (*a state of living without mindfulness, sliding into decline, neglecting responsibilities, and letting opportunities for goodness and progress slip away*)

"Even if everyone else is losing their focus, wasting time, or ignoring their moral duties, I will choose to stay awake, responsible, and committed to growth."

‘Pare assaddhā bhavissanti, mayamettha saddhā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(37) While others may be faithless; we shall be faithful here
— thus effacement can be done.

‘Pare ahirikā bhavissanti, mayamettha hirimanā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(38) While others may be shameless; we shall be shameful here
— thus effacement can be done.

‘Pare anottappī bhavissanti, mayamettha ottāpī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(39) While others may be without conscience; we shall have conscience here
— thus effacement can be done.

‘Pare appassutā bhavissanti, mayamettha bahussutā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(40) While others may have no learning; we shall be learned here
— thus effacement can be done.

‘Pare kusītā bhavissanti, mayamettha āradhāvīriyā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(41) While others may be idle; we shall be energetic here
— thus effacement can be done.

‘Pare muṭṭhassatī bhavissanti, mayamettha upaṭṭhitassatī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(42) While others may be lacking in mindfulness; we shall be established in mindfulness here — thus effacement can be done.

๔๓) ปะเร ทุปปัญญา ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ ปัญญาสัมปันนา ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียโย.

เมื่อผู้อื่นมีปัญญาทราวม เราจักถึงพร้อมด้วยปัญญา.

๔๔) ปะเร สันทิฏฐิปะรามาสี - อาธานะคาหิ - ทุปปะภินิสัคคี ภาวิสสันติ มะยะเมตถะ อะสันทิฏฐิปะรามาสี-อะนาธานะคาหิ-สุปะภินิสัคคี ภาวิสสามาติ สัลเลโข กระระณียโย.

เมื่อผู้อื่นยึดติด ถือมั่นทิวฐิของตน สลัดทิ้งได้ยาก เราจักไม่ยึดติด ถือมั่นทิวฐิของตน สลัดทิ้งได้ง่าย.

อิติ โข จุนทะ เทสิโต มะยา สัลเลชะปะริยาโย, เทสิโต จิตตูปปาทะปะริยาโย, เทสิโต ปะริกัมมะนะปะริยาโย, เทสิโต อุปะริภาวะปะริยาโย, เทสิโต ปะริ- นิพพานะปะริยาโย.

ดูกรจุนทะ เหตุแห่งการขัดเกลากิเลส เราได้แสดงแล้ว, เหตุแห่งการเกิดกุศลจิต เราได้- แสดงแล้ว, เหตุแห่งการหลีกเลี่ยง เราได้แสดงแล้ว, เหตุแห่งการไปสู่อะริยสัจ ๔ เราได้แสดง แล้ว, เหตุแห่งความดับสนิท เราได้แสดงแล้ว ด้วยประการฉะนี้.

ยัง โข จุนทะ สัตถารา กระระณียัง สาวะกานัง หิตะสินา อะนุกัมปะเกนะ อะนุกัมปัง อุปาทายะ กะตัง โว ตัง มะยา.

ดูกรจุนทะ กิจใด อันพระศาสดาผู้แสวงหาประโยชน์ อานุเคราะห์ เอ็นดู แก่เหล่าสาวก จะพึง กระทำ, กิจนั้น เราได้ทำแก่เธอทั้งหลายแล้ว.

เอตานิ จุนทะ รุกขะมุลาณี, เอตานิ สุญญาคาราณี, ฌายะถะ จุนทะ มา ปะมาทัตถะ, มา ปัจฉา วิปะภิสาริโน อะหุวัตถะ.

ดูกรจุนทะ นั้นโคนไม้, นั้นเรือนว่าง, เธอทั้งหลายจงเพ่งพินิจเถิด อย่าประมาท, จงอย่าได้ เป็นผู้มีใจเหินห่างในภายหลังเลย.

อะยัง โว อัมหากัง อะนุสาสะนิตี ฯ

นี่เป็นคำพร่ำสอนของเรา สำหรับพวกเธอทั้งหลาย ดังนี้แล.

มัชฌิมนิกาย มูลปัณณาสกั ข้อ ๘๓ หน้า ๗๕

‘Pare dappañña bhavissanti, mayamettha paññasampannā bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(43) While others may be without wisdom; we shall be endowed with wisdom
— thus effacement can be done.

‘Pare sandiṭṭhiparāmāsī ādhānaggāhī dappāṭinissaggī bhavissanti, mayamettha asandiṭṭhiparāmāsī anādhānaggāhī suppaṭinissaggī bhavissāmā’ti sallekho karaṇīyo.

(44) While others may misapprehend according to their individual views, hold on to them tenaciously and not easily discard them; we shall not misapprehend according to individual views nor hold on to them tenaciously, but shall discard them with ease
— thus effacement can be done.

Iti kho, cunda, desito mayā sallekhapariyāyo, desito cittuppādapariyāyo, desito parikkamanapariyāyo, desito uparibhāgapariyāyo, desito parinibbānapariyāyo.

"Thus, Cunda, I have shown to you the instruction on effacement,
I have shown to you the instruction on thought's arising,
I have shown to you the instruction on avoidance,
I have shown to you the instruction on the way upward,
I have shown to you the instruction on quenching.

Yaṃ kho, cunda, satthārā karaṇīyaṃ sāvakānaṃ hitesinā anukampakena anukampaṃ upādāya, kataṃ vo taṃ mayā.

"What can be done for his disciples by a Master who seeks their welfare and has compassion and pity on them, that I have done for you,

‘Etāni, cunda, rukkhamūlāni, etāni suññāgārāni, jhāyatha, cunda, mā pamādattha, mā pacchāvippaṭisārino ahuvattha’

Cunda. There are these roots of trees, there are empty places.
Meditate, Cunda, do not delay, lest you later regret it.

– **ayaṃ kho amhākaṃ anusāsani**”ti.

"This is my message to you."

ธรรมบท

มะโนปุปพังคะมา ฐัมมา
มะนะสา เจ ปะทุฏฐณะ
ตะโต นัง ทุกขะมันเวติ

มะโนเสฏฐา มะโนมะยา
ภาสะติ วา กะโรติ วา
จักกังวะ วะหะโต ปะทังฯ (๑)

มะโนปุปพังคะมา ฐัมมา
มะนะสา เจ ปะสันเนนะ
ตะโต นัง สุขะมันเวติ

มะโนเสฏฐา มะโนมะยา
ภาสะติ วา กะโรติ วา
ฉายาวะ อะนุपायีนีฯ (๒)

สุภานุปัสสิง วิหะรันตัง
โกชะนัมหิ อะมัตตัญญุง
ตัง เว ปะสะหะติ มาโร

อินทริเยสุ อะสังวุตัง
กุสีตัง หีนะวีริยัง
วาโต รุกขังวะ ทุปพะลังฯ (๓)

อะสุภานุปัสสิง วิหะรันตัง
โกชะนัมหิ จะ มัตตัญญุง
ตัง เว นัปปะสะหะติ มาโร

อินทริเยสุ สุสังวุตัง
สัทธัง อาร์ทะวีริยัง
วาโต เสลังวะ ปัพพะตังฯ (๔)

จักขุณา สังวะโร สาธุ
ฆาเนนะ สังวะโร สาธุ

สาธุ โสเตนะ สังวะโร
สาธุ ชิวหายะ สังวะโรฯ (๓๖๐)

กาเยนะ สังวะโร สาธุ
มะนะสา สังวะโร สาธุ
สัพพัตถะ สังวุโต ภิกขุ

สาธุ วาจาเย สังวะโร
สาธุ สัพพัตถะ สังวะโร
สัพพะทุกขา ปะมุจจะตีฯ (๓๖๑)

ธรรมะคือเพื่อนร่วมทาง

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าพูดหรือทำ-
สิ่งใดด้วยใจชั่ว ทุกข์ย่อมตามตัวเขา เหมือนล้อหมุนเต้าตามรอยเท้าโค (๑)

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วด้วยใจ
ถ้าพูดหรือทำสิ่งใดด้วยใจผ่องใส สุขย่อมติดตามเขา เหมือนเงาติดตามตน (๒)

มารย่อมรังควานบุคคล ผู้ตกเป็นทาสของความงาม
ผู้ไม่สำรวมอินทรีย์ทั้งหลาย ไม่รู้ประมาณในโภชนาหาร
เกียจคร้าน ขาดความเพียร เหมือนลมระรานต้นไม้ที่ไม่แข็งแรง ฉะนั้น (๓)

มารย่อมไม่สามารถรังควานบุคคล ผู้ไม่ตกเป็นทาสของความงาม
สำรวมอินทรีย์ทั้งหลายดีแล้ว รู้ประมาณในโภชนาหาร
มีศรัทธา ปราบภควาความเพียร เหมือนลมระรานภูเขาคิดไม่ได้ ฉะนั้น (๔)

สำรวมทางตาเป็นการดี สำรวมทางหูเป็นการดี
สำรวมทางจมูกเป็นการดี สำรวมทางลิ้นเป็นการดี (๓๖๐)

สำรวมทางกายเป็นการดี สำรวมทางวาจาเป็นการดี
สำรวมทางใจเป็นการดี ความสำรวมทางทวารทั้งปวงเป็นความดี
ภิกษุผู้สำรวมแล้วในทวารทั้งปวง ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ (๓๖๑)

ธัมมาราโม ธัมมะระโต
ธัมมัง อะนุสสะรัง ภิกขุ

อัปปะลาโภปิ เจ ภิกขุ
ตั้ง เว เทวา ปะสังสันติ

สัพพะโส นามะรูปัสสัมมิง
อะสะตา จะ นะ โสจะติ

เมตตาวินาโร โย ภิกขุ
อะธิคัจฉะ ปะทัง สันตัง

ปาโมชชะพะหุโล ภิกขุ
อะธิคัจฉะ ปะทัง สันตัง

โย หะเว ทะหะโร ภิกขุ
โส อิมัง โลกัง ปะภาเสติ

ธัมมะปิตติ สุขัง เสติ
อะริยอัปปะเวทิตเต ธัมเม

เสโล ยะถา เอกะฆะโน
เอวัง นินทาปะสังสาสุ

ธัมมัง อะนุวิจันตะยัง
สัทธัมมา นะ ปะริหาเยติฯ (๓๖๔)

สะลากัง นาติมัญญะติ
สุทธาชีวิง อะตันทิตังฯ (๓๖๖)

ยัสสะ นัตถิ มะมายิตัง
สะ เว ภิกขุติ วุจจะติฯ (๓๖๗)

ปะสันโน พุทธะสาสะเน
สังขารูปะสะมัง สุขังฯ (๓๖๘)

ปะสันโน พุทธะสาสะเน
สังขารูปะสะมัง สุขังฯ (๓๘๑)

ยុญุชะติ พุทธะสาสะเน
อัพภา มุตโตวะะ จันทิมายฯ (๓๘๒)

วิปปะสันเนนะ เจตตะสา
สะทา ระมะติ ปันทิตายฯ (๓๙)

วาเตนะ นะ สะมีระติ
นะ สัมมิญชันติ ปันทิตายฯ (๘๑)

ภิกษุผู้มีธรรมเป็นที่มายินดี ยินดีแล้วในธรรม คั่นคว้าธรรม
ระลึกถึงธรรม ย่อมไม่เสื่อมจากพระสัทธรรม (๓๖๔)

ภิกษุแม้มีลาภน้อย ก็ย่อมไม่ดูหมิ่นลาภของตน
เทวดาทั้งหลายย่อมสรรเสริญภิกษุนั้น ผู้มีอาชีพบริสุทธิ์ ไม่เกียจคร้าน (๓๖๖)

ผู้ใดไม่มีความยึดถือในนามรูปว่าของเรา โดยประการทั้งปวง
และย่อมไม่เศร้าโศก เพราะนามรูปไม่มีอยู่ ผู้นั้นแลเรากล่าวว่าเป็นภิกษุ (๓๖๗)

ภิกษุใดมีปกติอยู่ด้วยเมตตา เลื่อมใสแล้วในพุทธศาสนา
ภิกษุนั้นพึงบรรลुสันตบถ อันเป็นที่ระงับสังขาร เป็นสุข (๓๖๘)

ภิกษุผู้มากด้วยความปราโมทย์ เลื่อมใสแล้วในพุทธศาสนา
พึงบรรลุสันตบถ อันเป็นที่เข้าไปสงบแห่งสังขาร เป็นสุข (๓๘๑)

ภิกษุใดยังเป็นหนุ่ม ย่อมเพียรพยายามในพุทธศาสนา
ภิกษุนั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่างไสว เหมือนพระจันทร์พ้นแล้วจากเมฆ (๓๘๒)

บุคคลผู้อิ่มเอิบในธรรม มีใจผ่องใสแล้ว ย่อมอยู่เป็นสุข
บัณฑิตย่อมยินดี ในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศแล้ว ทุกเมื่อ (๗๙)

ภูเขาหินล้วนเป็นแท่งที่บ่ยอมไม่หวั่นไหวเพราะแรงลม ฉันทใด
บัณฑิตทั้งหลายย่อมไม่หวั่นไหว เพราะการนิทานและสรรเสริญ ฉันทนั้น (๘๑)

อัปปะมาโท อะมะตัง ปะทัง
อัปปะมัตตา นะ มียันติ

เอตัง วิเสสโต ญัตฺวา
อัปปะมาเท ปะโมหันติ

เต ฌายีโน สาทะติกา
ผุสฺสันติ ธีรา นิพพานัง

สุทฺถสฺสัง วัชชะมัญญญสฺสัง
ปะเรสฺสัง หิ โส วัชชานิ
อัตตะโน ปะนะ ฉาเทติ

อัตตะนา วะ กะตัง ปาปัง
อัตตะนา อะกะตัง ปาปัง
สุทฺธิ อะสุทฺธิ ปัจจัตตัง

มาวะมัญญญเถ ปาปัสสะ
อุททะพินทุนิปาเตนะ
อาปุระติ พาโล ปาปัสสะ

ปะมาโท มัจจุโน ปะทัง
เย ปะมัตตา ยะธา มะตาฯ (๒๑)

อัปปะมาทฺมฺหิ ปิณฑิตา
อะริยานัง โคจะเร ระตาฯ (๒๒)

นิจจัง ทฬฺหะปะรํกกะมา
โยคักเขมมัง อะนุตตะรังฯ (๒๓)

อัตตะโน ปะนะ ทุททะสฺสัง
โอปุณาติ ยะถาภุสฺสัง
กะลิงวะระ กิตะวา สะโรหุฯ (๒๕๒)

อัตตะนา สังกิลิสสะติ
อัตตะนา วะ วิสุชณะติ
นาญญโณ อัญญัง วิโสระเยฯ (๑๖๕)

นะ มัตตัง อากะมิสสะติ
อุททะกุมภोปิ ปุระติ
โถกััง โถกััมปิ อาจันัง ฯ (๑๒๑)

ความไม่ประมาทเป็นทางสู่มตะนิพพาน ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย
ชนผู้ไม่ประมาทย่อมไม่ตาย ชนเหล่าใดประมาทย่อมเป็นเสมือนคนตายแล้ว (๒๑)

บัณฑิตทั้งหลายตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ทราบความต่างกันแล้ว ย่อมบันเทิงใน-
ความไม่ประมาท ยินดีแล้วในธรรมที่โคจรของพระอริยเจ้าทั้งหลาย (๒๒)

ท่านเหล่านั้นเป็นนักปราชญ์ เฟ่งพิณิจ มีความเพียรต่อเนือง มีความบากบั่นมั่น-
เป็นนิตย์ ย่อมถูกต้องนิพพานอันเกษมจากโยคะ หารธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ (๒๓)

โทษของผู้อื่นเห็นได้ง่าย ส่วนโทษของตนเองนั้นกลับเห็นได้ยาก เพราะว่าบุคคล-
นั้นย่อมโปรยโทษของคนอื่นเหมือนโปรยแกลบ แต่ปกปิดโทษของตนเองไว้-
เหมือนนายพรานปกปิดอัฐภาพของตนไว้ด้วยกิ่งไม้ ฉะนั้น (๒๔๒)

ทำชั่วด้วยตนเองย่อมเศร้าหมองด้วยตนเอง เลิกทำชั่วด้วยตนเองย่อมหมดจดด้วย-
ตนเอง ความบริสุทธิ์ความไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน คนหนึ่งจะพึงชำระอีกคน-
หนึ่งให้หมดจดหาได้ไม่ (๑๖๕)

บุคคลอย่าพึงดูหมิ่นบาปว่า มีประมาณเล็กน้อยจักไม่มาถึง
หม้อน้ำยังเต็มไปด้วยหยาดน้ำที่ตกทีละหยดๆ ได้ ฉันทใด
คนพาลสั่งสมบาป แม้ทีละเล็กทีละน้อย ก็ย่อมเต็มไปด้วยบาปได้ ฉันทนั้น (๑๒๑)

มาวะมัญญเณระ ปุญญัสสะ
อุททะพินทุนิปาเตนะ
อาปุระติ ธีโร ปุญญัสสะ

นะคะรัง ยะถา ปัจจันตัง
เอวัง โคเปถะ อตตานัง
ขณะนาตีตา หิ โสจันติ

นะ ปะเรสัง วิโลมานิ
อตตะเน วะ อะเวกเขยยะ

ยะถาปี รุจิริง ปุพผัง
เอวัง สุภาสิตา วาจา

ยะถาปี รุจิริง ปุพผัง
เอวัง สุภาสิตา วาจา

ยะถาปี ปุพพะราสิมฺหา
เอวัง ชาเตนะ มัจเจนะ

อุฏฐาเนนฺปิปะมาเทนะ
ทีปัง กะยิราถะ เมธาวิ

สะหัสสะมะปี เจ วาจา
เอกัง อตตะปะทัง เสยโย

นะ มัตตัง อากะมิสสะติ
อุททะกุมภोปิ ปุระติ
โถกัง โถกัมปิ อาจันฺฯ (๑๒๒)

คุดตัง สันตะระพาหิรัง
ชะโณ โว มา อุปัจจะคา
นิระยฺมฺหิ สมะปปีตาฯ (๓๑๕)

นะ ปะเรสัง กะตากะตัง
กะตานิ อะกะตานิ จะฯ (๕๐)

วัณณะวันตัง อะคันธะกัง
อะพะลา โหติ อะกุกุพะโตฯ (๕๑)

วัณณะวันตัง สะคันธะกัง
สะพะลา โหติ สุกุกุพะโตฯ (๕๒)

กะยิรา มาลาคุพะ พะหุ
กัตตัพพัง กุสะลัง พะหุงฯ (๕๓)

สัณฺญะเมนะ ทะเมนะ จะ
ยัง โอโธ นากิเระติฯ (๒๕)

อะนัตตะปะทะสัณฺหิตา
ยัง สุตฺวา อุปะสัมมะติฯ (๑๐๐)

บุคคลอย่าพึงดูหมิ่นบุญว่า มีประมาณเล็กน้อยจักไม่มาถึง
หม่อนน้ำยังเต็มไปด้วยหยาดน้ำที่ตกทีละหยดๆ ได้ ฉันทใด
นักปราชญ์สั่งสมบุญ แม้ทีละเล็กทีละน้อย ก็ย่อมเต็มไปด้วยบุญได้ ฉันทนั้น (๑๒๒)

ท่านทั้งหลายจงคุ้มครองตน ให้เหมือนปัจฉิมศตวรรษที่มนุษย์ทั้งหลายคุ้มครอง-
ไว้พร้อม ทั้งภายในและภายนอก ขณะอย่าได้ล่วงท่านทั้งหลายไปเสีย
เพราะว่าผู้ที่ล่วงขณะเสียแล้ว ย่อมเศร้าโศก ยัดเยียดกันอยู่ในนรก (๓๑๕)

บุคคลไม่พึงใส่ใจคำแสลงหูของผู้อื่น ไม่พึงแลดูกิจที่ทำแล้วและยังไม่ได้ทำ
ของผู้อื่น พึงพิจารณาแต่กิจที่ทำแล้วและยังไม่ได้ทำของตนเองเท่านั้น (๕๐)

ดอกไม้มีสีงามแต่ไม่มีกลิ่น ฉันทใด วาจาสุภาชิตย่อมไม่มีผลแก่คนที่ไม่ได้ทำ ฉันทนั้น
(๕๑)

ดอกไม้มีสีและกลิ่นงาม ฉันทใด วาจาสุภาชิตย่อมมีผลแก่คนที่ได้ทำ ฉันทนั้น (๕๒)

นายมาลาการพึงร้อยพวงมาลาให้มาก จากกอดอกไม้ ฉันทใด
สัตว์ผู้เกิดแล้ว (และจะพึงตาย) พึงทำกุศลให้มาก ฉันทนั้น (๕๓)

ด้วยความขยัน ไม่ประมาท สำรวมระวัง และข่มใจตัวเอง
ผู้มีปัญญาควรสร้างที่พึง ที่ห้วงน้ำไม่สามารถท่วมทับได้ ให้แก่ตนเอง(๒๕)

วาจาแม้ตั้งพัน หากไม่ประกอบด้วยบทธอันเป็นประโยชน์
บทธอันเป็นประโยชน์บทธหนึ่ง ที่บุคคลฟังแล้วสงบ ย่อมประเสริฐกว่า (๑๐๐)

สะหัสสะมะปิ เจ คาทา
เอกััง คาทาปะทัง เสยโย

อะนัตตะปะทะสัณฺหิตา
ยัง สุตฺวา อูปะสัมมะติฯ (๑๐๑)

โย สะหัสสัง สะหัสเสนะ
เอกัญฺจะ เขยยะมัตตานิัง

สังคาเม มานุเส ชิเน
สะ เว สังคามะชุตตะโมฯ (๑๐๓)

โก นุ หาโส กิมานันโท
อันธะกาเรนะ โอนัทธา

นิจจัง ปัชชะลิตเต สะติ
ปะทีปังง นะ คะเวสะละฯ (๑๔๖)

อะเนกะชาติสังสารัง
คะหะการะกัง คะเวสันโต

สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง
ทุกขา ชาติ ปุณฺ์ปปุณฺ์ง (๑๕๓)

คะหะการะกะ ทิฏฺฐิสฺสี
สัพพา เต ผาสุกา ภาคคา
วิสังขาระคะตัง จิตตัง

ปุณะ เคหัง นะ กาทะสิ
คะหะภูมฺัง วิสังขิตัง
ตัณฺหานัง ขะยะมัจฉะคาฯ (๑๕๔)

เยสัง สัมโพธิยังเคสุ
อาทานะปะฏินิสสัคเค
ชีณาสะวา ชุติมันโต

สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง
อะนุปาทายะ เย ระตา
เต โลเก ปะรินิพพุตา ฯ (๘๙)

คาถาแม่ตั้งพัน หากไม่ประกอบด้วยบทอันเป็นประโยชน์
คาถาบทหนึ่ง ที่บุคคลฟังแล้วสงบ ย่อมประเสริฐกว่า (๑๐๑)

บุคคลใดฟังชนะคนพันคนในสงครามพันครั้ง บุคคลนั้นยังไม่เชื่อว่าเป็นผู้ชนะอย่าง-
สูงสุดในสงคราม ส่วนบุคคลใดชนะตนเองเพียงผู้เดียว บุคคลนั้นแล เชื่อว่าเป็นผู้-
ชนะอย่างสูงสุดในสงคราม (๑๐๓)

รำเรงอะไรกันหนอ ยินดีอะไรกัน ในเมื่อโลกสันนิวาสุถูกไฟไหม้ลุกโพลงแล้วเป็นนิตย์
ท่านทั้งหลายถูกความมืดหุ้มห่อแล้ว เพราะเหตุไรจึงไม่แสวงหาพระที่ปกกันเล่า
(๑๔๖)

เมื่อเรายังไม่พบญาณ ได้เล่นท่องเที่ยวไปในสงสารเป็นอนอกชาติ แสวงหาอยู่ซึ่ง-
นายช่างปลุกเรื่อนคือค้นหาผู้สร้างภพ การเกิดทุกคราวเป็นทุกข์รำไป (๑๕๓)

นี่แน่ะ นายช่างปลุกเรื่อน เรา รู้จักเจ้าเสียแล้ว เจ้าจักทำเรื่อนให้เราไม่ได้อีกต่อไป
โครงเรื่อนทั้งหมดของเจ้าเราหักเสียแล้ว ยอดเรื่อนเราก็รื้อเสียแล้ว
จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไรปรุงแต่งไม่ได้อีกต่อไป
มันได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งค้นหา (๑๕๔)

ชนเหล่าใดอบรมจิตด้วยดีโดยชอบ ในองค์แห่งธรรมสามัคคีเป็นเครื่องตรัสรู้
ชนเหล่าใดไม่ถ่อมมัน ยินดีแล้วในการสละคืนความถ่อมมัน
ชนเหล่านั้นมีอัสวะสิ้นแล้ว มีความรุ่งเรือง ปรีนิพพานแล้วในโลก (๘๙)

พาละสังคะตะจารี หิ
ทุกโข พาละหิ สังวาโส
ธีโร จะ สุขะสังวาโส

นะ ตาวะตา ธัมมะชะโร
โย จะ อัมปิปี สุตฺวานะ
สะ เว ธัมมะชะโร โหติ

ปุพเพนิวาสัง โย เวทิ
อะโถ ชาตีกะยัง ปัตโต
สัพพะโวลิตะโวลานัง

พะหุง เว สาระณัง ยันติ
อารามะรูกะเจตฺยานิ

เนตัง โข สาระณัง เขมมัง
เนตัง สาระณะมาคัมมะ

โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ
จัตตารี อะริยะสัจจานิ

ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง
อะริยัญญัญจันตักัง มัคคัง

เอตัง โข สาระณัง เขมมัง
เอตัง สาระณะมาคัมมะ

ทีฆะมัทธานะ โสจะติ
อะमितเตเนวะ สัพพะทา
ญาตีนั่งวะ สะมาคะโม ฯ (๒๐๗)

ยาวะตา พะหุ ภาสะติ
ธัมมัง กาเยนะ ปัสสะติ
โย ธัมมัง นัมปะมะชชะติ ฯ (๒๕๙)

สัคคาปายัญจะ ปัสสะติ
อะภิญญา โวลิตะ มุณี
ตัมหัง พุริ พุริทฺหมะณัง ฯ (๔๒๓)

ปัพพะตานิ ะนานานิ จะ
มะนุสสา ะยะตฺตชชิตา (๑๘๘)

เนตัง สาระณะมุตตะมัง
สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ ฯ (๑๘๙)

สังฆัญจะ สาระณัง คะโต
สัมมัมปิญญาเย ปัสสะติ (๑๙๐)

ทุกขัสสะ จะ อะตีกะมัง
ทุกขูปะสะมะคามินัง ฯ (๑๙๑)

เอตัง สาระณะมุตตะมัง
สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ ฯ (๑๙๒)

บุคคลผู้สมคบกับคนพาลเขลาเที่ยวไป ย่อมเศร้าโศกสิ้นกาลนาน
การอยู่ร่วมกับคนพาลเขลา เป็นทุกข์ทุกเมื่อ เหมือนอยู่ร่วมกับศัตรู
ส่วนการอยู่ร่วมกับนักปราชญ์ เป็นสุข เหมือนสมาคมแห่งญาติ (๒๐๗)

บุคคลไม่ชื่อว่าทรงธรรม ด้วยเหตุเพียงที่พูดธรรมะได้มาก
ส่วนผู้ใดฟังธรรมแม้บ่อยแล้ว ย่อมพิจารณาเห็นธรรมด้วยนามกาย
และไม่ประมาทในธรรม ผู้นั้นแลชื่อว่าเป็นผู้ทรงธรรม (๒๕๙)

เรากล่าวผู้ที่รู้บุพเพนิวาส เห็นสวรรค์และอบาย และได้ถึงความสิ้นไปแห่งชาติ อยู่-
จบพรหมจรรย์ เพราะรู้อย่าง เป็นมุณี บำเพ็ญหน้าที่บริบูรณ์แล้ว ว่าเป็นพราหมณ์ฯ
(๔๒๓)

มนุษย์เป็นอันมากเมื่อเกิดมีภัยคุกคามแล้ว ก็ถือเอาภูเขาบ้าง
ป่าไม้บ้าง อารามและรุกขเจดีย์บ้าง เป็นสรณะ (๑๘๘)

นั่นมิใช่สรณะอันเกษมเลย นั่นมิใช่สรณะอันสูงสุด
เขาอาศัยสรณะนั้นแล้ว ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ (๑๘๙)

ส่วนผู้ใดถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะแล้ว
เห็นอริยสัจคือความจริงอันประเสริฐสี่ ด้วยปัญญาอันชอบ คือ (๑๙๐)

เห็นความทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ความกำวล่วงทุกข์เสียได้
และหนทางมีองค์แปดอันประเสริฐเครื่องถึงความระงับทุกข์ (๑๙๑)

นั่นแหละเป็นสรณะอันเกษม นั่นแหละเป็นสรณะอันสูงสุด
เขาอาศัยสรณะนั้นแล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ (๑๙๒)

ม้คคานันฎัจจคีโก เสฎฐโฐ
วิราโค เสฎฐโฐ ฐัมมานัง

สัจจานัง จะตุโร ปะทา
ทิปะทานันฎจะ จักขุมาฯ (๒๗๓)

เอเสวะ มัคโค นัตถัญญเญ
เอตัญญหิ ตุมเห ปะฏิปัชชะถะ

ทัสสะนัสสะ วิสุทธิยา
มารัสเสตัง ปะโมหะนังฯ (๒๗๔)

ตุ้มเหหิ กิจจัง อาตปปัง
ปะฏิปันนา ปะโมกขันติ

อักขาตาโร ตะถาคะตา
ณายีโน มาระพะพันธะนาฯ (๒๗๖)

อะภิวาทะนะสีลิสสะ
จัตตาโร ฐัมมา วัชฒันติ

นิจจัง วุฑฒาปะจายีโน
อายุ วัณโณ สุขัง พะลังฯ (๑๐๙)

กัจโณ มะนุสสะปะฎิลาโก
กัจฉัง สัทธัมมัสสะวะนัง

กัจฉัง มัจจานะ ชีวิตัง
กัจโณ พุทธานะมุปาโทฯ (๑๘๒)

สุโข พุทธานัง อูปปาโท
สุขา สันถัสสะ สามัคคี

สุขา สัทธัมมะเทสะนา
สะมัคคานัง ตะโป สุขุขิตีฯ (๑๙๔)

ทางมีองค์แปดประเสริฐกว่าทางทั้งหลาย อริยสัจสี่ประเสริฐกว่าสัจจะทั้งหลาย
วิราคธรรมประเสริฐกว่าธรรมทั้งหลาย พระตถาคตผู้มีจักขุประเสริฐกว่ามนุษย์-
ทั้งหลาย (๒๗๓)

มีทางนี้เท่านั้น เพื่อความหมดจดแห่งทัศนะ ไม่มีทางอื่น
เธอทั้งหลาย จงดำเนินไปตามทางนี้เถิด
เพราะทางนี้เป็นทางที่ยังมารและเสนามารให้หลง (๒๗๔)

พวกเธอพึงเพียรพยายามทำความเพียรเผากิเลสให้เร่าร้อนเถิด
พระตถาคตทั้งหลายเป็นเพียงผู้ชี้บอกทางเท่านั้น
ผู้ที่เพ่งพินิจดำเนินไปตามทางสายนี้ จะพ้นจากเครื่องผูกแห่งมารได้ (๒๗๖)

ธรรม ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีปกติกราบ-
ไหว้ และอ่อนน้อมถ่อมตัวต่อผู้เจริญอยู่เป็นนิตย์ (๑๐๙)

การได้ความเป็นมนุษย์เป็นของยาก การดำเนินชีวิตให้อยู่รอดเป็นของยาก
การได้ฟังพระสัทธรรมเป็นของยาก การเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
เป็นของยาก (๑๘๒)

การเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทั้งหลายนำสุขมาให้ การแสดงพระสัทธรรมนำสุขมาให้
ความสามัคคีของหมู่ชนนำสุขมาให้ ความพร้อมเพรียงกันเพียรเผากิเลสทำให้
เกิดสุข (๑๙๔)

Dhammapada

The selected verses from the Dhammapada

Mano pubbaṅgamā dhammā
mano seṭṭhā manomayā
Manasā ce paduṭṭhena
bhāsatī vā karoti vā
Tato naṃ dukkhamanveti
cakkam' va vahato padaṃ (*Verse 1*)

The mind precedes all states we find,
They are mind-made, the chief of all.
If one acts with a mind impure,
Or speaks with malice in their call,
Then suffering follows, that is sure,
As the wheel follows the ox in thrall.

Mano pubbaṅgamā dhammā
mano seṭṭhā manomayā
Manasā ce pasannena
bhāsatī vā karoti vā
Tato naṃ sukhamanveti
chāyā' va anapāyinī (*Verse 2*)

The mind precedes all states we know,
To make them grow, they are mind-made.
If one acts with a mind so pure,
In word and deed, and unafraid,
Then joy endures, a path secure,
Like a shadow cast that will not fade.

Subhānupassim viharantaṃ
indriyesu asaṃvutaṃ
Bhojanamhi amattaññaṃ
kusītaṃ hīnavīriyaṃ
Taṃ ve pasahatī māro
vāto rukkhamaṃ' va dubbalaṃ (*Verse 7*)

Who looks for pleasure in the world,
With senses door lacking self-control,
Immoderate, each meal's a feast,
With strength decreased and lazy will—

Then Māra overthrows this man,
Like wind that breaks a feeble tree.

Asubhānupassim viharantaṃ
indriyesu susaṃvutaṃ
Bhojanamhi ca mattaññuṃ
saddhaṃ āraddhavīriyaṃ
Taṃ ve nappasahatī māro
vāto selaṃ' va pabbataṃ (*Verse 8*)

Who sees the body as impure,
With senses under strict control,
And moderate, no meal's a feast,
With faith increased and active will—
Then Māra cannot move this man,
Like wind against a rocky peak.

Cakkhunā saṃvaro sādhu
sādhu sotena saṃvaro
Ghānenā saṃvaro sādhu
sādhu jivhāya saṃvaro (*Verse 360*)

Restraint of eye is good to see
The ear must be restrained as well
Control the nose and tongue with care
Let wisdom share where peace can be

Kāyena saṃvaro sādhu
sādhu vācāya saṃvaro
Manasā saṃvaro sādhu
sādhu sabbattha saṃvaro
Sabbatha saṃvuto bhikkhu
sabbadukkhā pamuccati (*Verse 361*)

Restraint in body is so good,
And always good restraint in speech.
Restraint in mind is ever good
For total good, restraint is key.
The monk restrained in every way
From all suffering is set free.

/

Dhammārāmo dhammarato
dhammaṃ anuvicintayaṃ
Dhammaṃ anussaraṃ bhikkhu
saddhammā na parihāyati (*Verse 364*)

The monk who dwells in Dhamma deep
Will always keep the Truth in mind
He contemplates the law so grand
And on this land no fall he'll find

Appalābho 'pi ce bhikkhu
salābhaṃ nātimaññati
Taṃ ve devā pasamsanti
suddhājīviṃ atanditaṃ (*Verse 366*)

A monk who scorns not what he gains,
Though small remains, he lives alone.
With effort that will never end,
The gods befriend and praise him well.

Sabbaso nāmarūpasmiṃ
yassa natthi mamāyitaṃ
Asatā ca na socati
sa ve bhikkhū 'ti vuccati (*Verse 367*)

Who has no love for mind and form,
Through calm or storm, holds nothing mine.
Who grieves not for what is not there,
Beyond despair, a monk is called.

Mettā vihārī yo bhikkhu
pasanno Buddhasāsane
Adhigacche padaṃ santaṃ
saṅkhārūpasamaṃ sukhaṃ (*Verse 368*)

The monk who lives in love so deep,
And vows to keep, the Buddha's way.
Attains the peace of cool release,
Where motions cease, the bliss of peace.

Pāmojjabahulo bhikkhu
pasanno Buddhasāsane
Adhigacche padaṃ santam
saṅkhārūpasamaṃ sukham (Verse 381)

The monk is full of joy and trust,
Leave fear and lust, in Buddha's Word.
Attains the peace of cool release,
Where motions cease, the bliss of calm.

Yo have daharo bhikkhu
yuñjati Buddhasāsane
So imaṃ lokaṃ pabhāseti
abbhā mutto 'va candimā (Verse 382)

The young monk striving in the Way,
Turns night to day, in Buddha's fold.
He lights the world just like the moon,
That clears so soon, the clouds away.

Dhammapīti sukham seti
vippasannena cetasā
Ariyappavedite dhamme
sadā ramati paṇḍito (Verse 79)

Who drinks the Dhamma lives in bliss,
With mind in this, tranquil and still.
The wise man finds delight and peace,
That will not cease, in Noble Truth.

Selo yathā ekaghano
vātena na samīrati
Evaṃ nindāpasamsāsu
na samiñjanti paṇḍitā (Verse 81)

Just as the solid rock is still
The wind and will can't make it shake
So wise men stay amidst the name
Of praise or blame and do not break.

/

Appamādo amatapadaṃ
pamādo maccuno padaṃ
Appamattā na mīyanti
ye pamattā yathā matā (*Verse 21*)

To heed is path to deathless state,
But blind to fate, is death's own road.
The heedful ones will never die,
While others lie, like they are dead.

Etaṃ visesato ñatvā
appamādamhi paṇḍitā
Appamāde pamodanti
ariyānaṃ gocare ratā (*Verse 22*)

The wise who know this truth so well,
In joy will dwell, with heedful mind.
They find their joy in noble grounds,
Where peace abounds, the Ariyas.

Te jhāyino sātatikā
niccaṃ dalhaparakkamā
Phusanti dhīrā nibbānaṃ
yogakkhemaṃ anuttaraṃ (*Verse 23*)

The wise who meditate and strive,
Keep strength alive, and firmly stand.
They touch Nibbāna, free from bonds,
And go beyond, to safety's shore.

Sudassaṃ vajjaṃ aññesaṃ
attano pana duddasaṃ
Paresaṃ hi so vajjāni
opunāti yathā bhusaṃ
Attano pana chādeti
kaliṃ 'va kitavā saṭho (*Verse 252*)

The faults of others clearly show,
To make them blow like chaff in wind.
But one's own faults are hard to spy,
Just as a die is hid by cheats.
The losing throw he hides away,
So in the play one hides the stain.

Attanā' va kataṃ pāpaṃ
attanā saṃkilissati
Attanā akataṃ pāpaṃ
attanā' va visujjhati
Suddhi asuddhi paccattaṃ
nāñño aññaṃ visodhaye (*Verse 165*)

By self alone is evil done,
By self the one defiles the mind.
By self is evil left undone,
By self the one is purified.
The pure and impure stand apart,
No other part can cleanse the way

Māvamaññetha pāpassa
na maṃ taṃ āgamissati
Udabindu nipātena
udakumbho' pi pūrati
Āpūrati bālo pāpassa
thokathokam' pi ācinaṃ (*Verse 121*)

Think not of evil as so small,
Saying that all will pass me by.
Just as the water jar is filled,
By drops that spill from falling rain.
The fool is filled with evil store,
Gathering more, bit by bit.

Māvamaññetha puññassa
na maṃ taṃ āgamissati
Udabindu nipātena
udakumbho' pi pūrati
Pūrati dhīro puññassa
thokathokam pi ācinaṃ (*Verse 122*)

Do not think good will pass you by,
Or not come nigh, to where you stand.
For drop by drop the pot is filled,
With water stilled, that rain can give.
The wise man fills with good to keep,
A pile so deep, he gathers all.

Nagaram yathā paccantaṃ
guttaṃ santarabāhiraṃ
Evaṃ gopetha attānaṃ
Khaṇo vo mā upaccagā
Khaṇātītā hi socanti
nirayamhi samappitā (*Verse 315*)

Just as a town upon the line,
Is guarded fine, both in and out.
So guard yourself and do not slip,
Or lose your grip, this moment now.
For if the moment passes by,
In hell they cry, and grieve indeed.

Na paresaṃ vilomāni
na paresaṃ katākataṃ
Attano' va avekkheyya
katāni akatāni ca (*Verse 50*)

Let none find fault with other men,
Or look at when, they fail to do.
But let one see one's own mistake,
The path we take, what's done and not.

Yathā pi ruciraṃ pupphaṃ
vaṇṇavantaṃ agandhakaṃ
Evaṃ subhāsītā vācā
aphalā hoti akubbato (*Verse 51*)

Like lovely flower with no scent
The time is spent in vain display
For those who speak but do not act
It is a fact words fade away

Yathā pi ruciraṃ pupphaṃ
vaṇṇavantaṃ sagandhakaṃ
Evaṃ subhāsītā vācā
saphalā hoti sukubbato (*Verse 52*)

Like lovely flower smelling sweet
The joy's complete with colors bright
So are the words of those who do
Who follow through to do it right

Yathā pi puppharāsimhā
kayirā mālāguṇe bahū
Evam jātena maccena
kattabbaṃ kusalaṃ bahuṃ (*Verse 53*)

As from a heap of flowers bloom
Inside the room are garlands made
So mortals born should do much good
As well they should before they die

Uṭṭhānenappamādena
saññāmena damena ca
Dīpaṃ kayirātha medhāvi
yam ogho nābhikīrati (*Verse 25*)

By effort and by heedful mind,
With self refined, and discipline.
The wise should make an island ground,
Where floods around, can never come.

Sahassam api ce vācā
anattapadasaṃhitā
Ekaṃ atthapadaṃ seyyo
yaṃ sutvā upasammati (*Verse 100*)

Though thousand words are spoken out,
With useless shout, and senseless noise.
Just one good word is better still,
To calm the will, where peace is reached. /

Sahassam api ce gāthā
anattapadasaṃhitā
Ekaṃ gāthāpadaṃ seyyo
yaṃ sutvā upasammati (*Verse 101*)

Though thousand verses one may hear,
That are not clear, and useless go.
Just one good verse is better far,
Like guiding star, when peace is won.

Yo sahasaṃ sahasena
saṅgāme mānuse jine
Ekañ ca jeyyamattānaṃ
sa ve saṅgāmajuttamo (*Verse 103*)

Though one may conquer in the fight,
With all his might, a thousand foes.
The one who conquers self is best,
Beyond the rest, the noblest win.

Ko nu hāso kimānando
niccaṃ pajjalite sati
Andhakārena onaddhā
padīpaṃ na gavessatha (*Verse 146*)

Why is this laughter, why this joy?
Like child with toy, when fires blaze?
While shrouded in the dark of night,
To seek the light, will you not try?

Anekajātisaṃsāraṃ
sandhāvissaṃ anibbisāṃ
Gahakāraṃ gavesanto
dukkhā jāti punappunaṃ (*Verse 153*)

Through many births I wandered round,
And never found, the builder here.
I sought the maker of this frame,
But suffering came, again in birth.

Gahakāraṃ diṭṭho' si
puna gehaṃ na kāhasi
Sabbā te phāsukā bhaggā
gahakūṭaṃ visaṅkhitāṃ
Visaṅkhāragatāṃ cittaṃ
taṇhānaṃ khayam ajjhagā (*Verse 154*)

O builder you are seen at last,
Your time is past, no house you build.
Your rafters broken, ridgepole gone,
I travel on, my mind is free.
My mind has reached the Unmade state,
To terminate, the craving's root.

Yesaṃ sambodhi aṅgesu
sammā cittaṃ subhāviṭṭaṃ
ādāna paṭinissagge
anupādāya ye ratā
Khīṇāsavā jutīmanto
te loke parinibbutā (*Verse 89*)

With minds developed in the Way,
Who do not stay, and nothing cling.
Rejoicing not to cling to things,
Which sorrow brings, they are so bright.
With cankers gone and shining clear,
To them is near, Nibbāna's peace. /

Bālasaṅgatacārī hi
dīgham addhāna socati
Dukkho bālehi saṃvāso
amitteneva sabbadā
Dhīro ca sukha saṃvāso
ñātīnaṃ va samāgamo (*Verse 207*)

To walk with fools is cause for grief,
Without relief, like foes in pain.
But dwelling with the wise is sweet,
When kinsmen meet, it happens so.
It brings a happiness so true,
For me and you, a joyful time.

Na tāvatā dhammadharo
yāvatā bahu bhāsati
Yo ca appam pi sutvāna
dhammaṃ kāyena passati
Sa ve dhammadharo hoti
yo dhammaṃ nappamajjati (*Verse 259*)

Not by much speaking is one versed,
Or well rehearsed, in Dhamma's speech.
But who has heard a little bit,
And sees with wit, the truth at core.
He is the one who holds the Truth,
In age or youth, not heedless he.

Pubbenivāsaṃ yo vedi
saggāpāyañ ca passati
Atho jātikkhayaṃ patto
abhiññā vosito muni
Sabbavosita vosānaṃ
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ (*Verse 423*)

He knows the births he held before,
And sees the door, of heaven and hell.
He reached the end of birth and death,
With every breath, insight complete.
The sage has reached the peak above,
With perfect love, a brahmin is.

Bahaṃ ve saraṇaṃ yanti
pabbatāni vanāni ca
ārāmarukkhacetyāni
manussā bhayatajjitā (*Verse 188*)

Humans are driven by their fear,
To hold as dear, the mountain side.
To groves and trees and shrines they go,
And bow down low, for safety's sake.

N'etaṃ kho saraṇaṃ khemaṃ
n' etaṃ saraṇamuttamaṃ
N'etaṃ saraṇamāgamma
sabbadukkhā pamuccati (*Verse 189*)

This refuge is not safe and sound,
It is found not supreme to be.
By going to this refuge here,
From fear and pain one is not free.

Yo ca buddhañ ca dhammañ ca
saṅghañ ca saraṇaṃ gato
Cattāri ariyasaccāni
sammappaññāya passati (*Verse 190*)

Who takes the Buddha as his guide,
With Dhamma side, and Sangha too.
The Four Great Truths he sees so plain,
With wisdom's gain, and vision true.

Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ
dukkhassa ca atikkamaṃ
Ariyañcaṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ
dukkhūpasamagāmināṃ (*Verse 191*)

The suffering and its cause behind,
The end we find, where sorrows cease.
The Noble Eightfold Path is shown,
The way is known, to calm the pain.

Etaṃ kho saraṇaṃ khemaṃ
etaṃ saraṇamuttamaṃ
Etaṃ saraṇamāgama
sabbadukkhā pamuccati (*Verse 192*)

This refuge is secure and sound,
It is found supreme to be.
By going to this refuge here,
From all the fear one is set free.

/

Maggān' aṭṭhaṅgiko seṭṭho
saccānaṃ caturo padā
Virāgo seṭṭho dhammānaṃ
dipadānañca cakkhumā (*Verse 273*)

Of paths the Eightfold is the best,
Of truths the test, is Four we see.
Detachment is the best of states,
The Buddha rates, the Seeing One.

Ese'va maggo natth' añño
dassanassa visuddhiyā
Etaṃhi tumhe paṭipajjatha
mārass' etaṃ pamohanaṃ (*Verse 274*)

This is the only path to take,
For insight's sake, to make it pure.
Go walk upon this path today,
Drive Māra 'way, and you will win.

Tumhehi kiccaṃ ātappaṃ
akkhātāro tathāgatā
Paṭipannā pamokkhanti
jhāyino mārabandhanā (*Verse 276*)

You must struggle and strive yourself,
Not god or else, the Buddha shows.
Who walks the path and meditates,
Escapes the fates, of Māra's bond.

Abhivādanasilissa
niccaṃ vuddhāpacāyino
Cattāro dhammā vaḍḍhanti
āyu vaṇṇo sukhaṃ balaṃ (*Verse 109*)

Who honors elders, bows down low,
The four will grow for evermore:
Long life and beauty, happiness,
And strength no less will come to be.

Kiccho manussapaṭilābho
kiccaṃ maccāna jīvitam
Kiccaṃ saddhammasavaṇam
kiccho buddhānam uppādo (*Verse 182*)

It's hard to gain a human birth,
Upon this earth, is hard to live.
It's hard to hear the Dhamma taught,
Or Buddhas sought, arising here.

Sukho buddhānam uppādo
sukhā saddhammadesanā
Sukhā saṅghassa sāmaggī
samaggānam tapo sukho ti (*Verse 194*)

The birth of Buddhas is a bliss,
To teach us this, the Dhamma true.
The concord of the Order too,
Is bliss due to the united.

/

วิญจะนะสะภาโว ๓๘ ประการ

สภาวะลวง (เหมือนจะดี ที่จริง...)

๑. อัปปะฎีกกุละสัณญามุขนะ กามัจฉันโท วิญเจติ.

เหมือนจะไม่รังเกียจของปฏิกุศล ที่จริงกามัจฉันท์ (ชอบสาวเจ้าของปฏิกุศล ติดในรสอาหารนั้น หรือพิจารณากายตนว่าไม่ปฏิกุศลแล้วหลงรูปตัวเอง เป็นต้น)

๒. ปะฎีกกุละสัณญาปะติรูปะตายะ พุยาปาโท วิญเจติ.

เหมือนจะรังเกียจของปฏิกุศล ที่จริงเตี้ยตฉันท์ (เหยียดคนที่ต่างกับเรา ต่ำหนิปัจจัยสี่ที่คน นำมาถวายว่าหยาบไม่ประณีต หรือพิจารณากายตนว่าเป็นปฏิกุศลแล้วไปฆ่าตัวตาย เป็นต้น)

๓. สะมาธิมุขนะ ถินะมิทธัง วิญเจติ.

เหมือนจะมีสมาธิ ที่จริงถินมิทธะ (หลับขาดสติ)

๔. วีริยารัมภะมุขนะ อุทธัจจัง วิญเจติ.

เหมือนจะปรารถนาความเพียร ที่จริงอุทธัจจะ (ฟุ้งซ่าน) (:ดูคล้ายจะเพียร ที่จริงพลุ่งพล่าน)

๕. สิกขากามะตามุขนะ กุกกุจจัง วิญเจติ.

อยู่หนึ่งไม่เป็น

เหมือนจะใฝ่ศึกษา ที่จริงกุกกุจจะ (รำคาญใจ) (:ดูคล้ายจะทัศนศึกษา ที่จริงไปเที่ยว)

๖. อุภะยะปิกขะสันตีระณะมุขนะ วิจิกิจฉา วิญเจติ.

เหมือนจะไตร่ตรองความทั้ง ๒ ฝ่าย ที่จริงวิจิกิจฉา (ลังเลสงสัย ตัดสินใจไม่ได้)

๗. อิกฺขุณิณฺฐะสะมุเปกขะนะมุขนะ สัมโมโห วิญเจติ.

เหมือนจะวางเฉยในอารมณ์ที่น่ารักน่าชัง ที่จริงสับสน (หลง ไม่มีปัญญา)

๘. อัตตัญญุตตามุขนะ อัตตะนิ อะปะริกะวะเน มาโน วิญเจติ.

เหมือนจะรู้จักตนเอง ที่จริงมานะดูถูกตนเอง

๙. วิมังสามุขนะ เหตุปะติรูปะกะปะริคคะเหนะ มิจฉาทิณฺฐิ วิญเจติ.

เหมือนจะยึดถือให้เหมาะสมกับเหตุราวกะพิจารณาอย่างชาญฉลาด ที่จริงมิจฉาทิณฺฐิ

๑๐. วิรัตตะตาปะติรูปะเกนะ สัตเตสุ อะทะยาปันนะตา วิญเจติ.

เหมือนจะเป็นคนหมดราคะ ที่จริงไร้ความเอ็นดูในหมู่สัตว์

๑๑. อะนุญญาตปะฏิเสวะนะปะติรูปะตายะ กามะสุขัลลิกานุโยโค วิญเจติ.

เหมือนจะเสพแต่สิ่งที่ทรงอนุญาตไว้แล้ว ที่จริงกามสุขัลลิกานุโยค (ติดในวัตถุกาม)

๑๒. อาชีวะปาริสุทธิปะติรูปะตายะ อะสังวิภาคะสีละตา วิญเจติ.

เหมือนจะมีอาชีพบริสุทธิ์ ที่จริงไม่ชอบแบ่งปัน

๑๓. สังวิภาคะสีละตาปะติรุปะตายะ มิจฉาอาชีโว วัณฺเฑติ.

เหมือนจะชอบแบ่งปัน ที่จริงมิจฉาอาชีวะ (แสวงหาในทางที่ผิดศีลธรรม)

๑๔. อะสังสัคคะวิหาริตาปะติรุปะตายะ อะสังคะหะสีละตา วัณฺเฑติ.

เหมือนจะไม่ชอบอยู่คลุกคลี ที่จริงไม่ชอบสงเคราะห์ผู้อื่น

๑๕. สังคะหะสีละตาปะติรุปะตายะ อะนะนุโลมิกะสังสัคโค วัณฺเฑติ.

เหมือนจะชอบสงเคราะห์ผู้อื่น ที่จริงชอบคลุกคลีที่ไม่เหมาะสม

๑๖. สัจจะวาทิตาปะติรุปะตายะ ปิสฺสูณะวาจา วัณฺเฑติ.

เหมือนจะเป็นคนพูดแต่ความจริง ที่จริงพูดยุยงให้แตกกัน

๑๗. อะปิสฺสูณะวาทิตาปะติรุปะตายะ อะนัตถะกามะตา วัณฺเฑติ.

เหมือนจะเป็นคนที่ไม่อยากพูดยุยงให้แตกกัน ที่จริงไม่หวังประโยชน์

๑๘. ปิยะวาทิตาปะติรุปะตายะ จาญฺญักมยะตา วัณฺเฑติ.

เหมือนจะเป็นคนที่กล่าวถ้อยคำที่น่ารัก ที่จริงอยากให้คนมารู้จักฟังพอใจ

๑๙. มิตะภาณิตาปะติรุปะตายะ อะสัมโมทะนะสีละตา วัณฺเฑติ.

เหมือนจะเป็นคนที่พูดแต่พอประมาณ ที่จริงริษยาไม่ชอบร่วมยินดี(ในกุศล)

๒๐. สัมโมทะนะสีละตาปะติรุปะตายะ มายา สาธุยยัญจะ วัณฺเฑติ.

เหมือนจะชอบร่วมยินดี(ในกุศล) ที่จริงมายา (เจ้าเล่ห์) สาถะยยะ (โอ้อวด)

๒๑. นิคคัยหะวาทิตาปะติรุปะตายะ ณะรุสะวาจะตา วัณฺเฑติ.

เหมือนจะเป็นการกล่าวชมผู้ที่ควรชม ที่จริงพูดคำหยาบคาย

๒๒. ปาปะคะระหิตาปะติรุปะตายะ ปะระวัชชานุปัสสิตา วัณฺเฑติ.

เหมือนจะตำหนิบาป ที่จริงคอยเพ่งโทษคนอื่น

๒๓. กุลาณุทระยะตาปะติรุปะตายะ กุละมัจฉะริยัง วัณฺเฑติ.

เหมือนจะอนุเคราะห์ตระกูล ที่จริงตระหนี่ตระกูล

(หวงสกุลอุปถัมภ์ กีดกันภิกษุอื่นไม่ให้เกี่ยวข้องได้รับการบำรุงด้วย)

๒๔. อาวาสะจิรัฎฐิติกามะตามุขนะ อาวาสะมัจฉะริยัง วัณฺเฑติ.

เหมือนจะต้องการดำรงที่อยู่ให้ได้นานๆ ที่จริงตระหนี่ที่อยู่

(หวงเสนาสนะ กีดกันผู้ที่มีใช้พวกของตนไม่ให้เข้าอยู่)

๒๕. ธัมมะปะริพັນธะปะริหะระณะมุขนะ ธัมมะมัจฉะริยัง วัณฺเฑติ.

เหมือนจะเล็งการผูกพันในธรรม ที่จริงตระหนี่ธรรม (หวงวิชาความรู้ และคุณวิเศษที่ตนได้ บรรลุ ไม่ยอมสอน ไม่ยอมบอกผู้อื่น กลัวเขาจะรู้เทียมเท่าหรือเกินตน)

๒๖. ธัมมะเทศะนาภีระติมุขะนะ ภัสสารามะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะชอบแสดงธรรม ที่จริงยินดีในการพูดคุย

๒๗. อะณะรุสะวาจะตาคะณานุคคะหะกะระณะมุขะนะ สังคะณิการามะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะใช้การไม่กล่าวคำหยาบเพื่ออนุเคราะห์หมู่ ที่จริงชอบอยู่กับเป็นคณะ

๒๘. ปุญฺญญะกามะตาปะติรุปะตายะ กัมมารามะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะปรารถนาบุญ ที่จริงชอบวุ่นการทำงาน

๒๙. สังเวคะปะติรุเปนะ จิตตะสันตาโป วัณฺณเจติ.

เหมือนจะสลดสังเวช (แล้วเผากิเลส) ที่จริงหดหู่แห่งใจ (ปล่อยให้กิเลสเผา)

๓๐. สัทธาสุตาปะติรุปะตายะ อะปะริกขะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะมีศรัทธา ที่จริงไม่พิจารณาใคร่ครวญ

๓๑. วิมังสะนาปะติรุเปนะ อัสนัทธิยัง วัณฺณเจติ.

เหมือนจะฉลาด ที่จริงขาดศรัทธา

**๓๒. อัตตาทิปะเตยยะปะติรุเปนะ คะรุณัง อะนุสาสะนียา อัปปะทักขิณัค-
คาหิตา วัณฺณเจติ.**

เหมือนจะมีความเชื่อมั่นในหลักของตน ที่จริงเรียนโดยไม่เคารพอนุศาสน์ของครู

๓๓. ธัมมาธิปะเตยยะปะติรุเปนะ สะพรัหฺมะจารีสุ อะคาระวัง วัณฺณเจติ.

เหมือนจะมีความเชื่อมั่นในหลักธรรม ที่จริงไม่เคารพในเพื่อนสพรหมจารี

๓๔. โลกาธิปะเตยยะปะติรุเปนะ อัตตะนิ ธัมเม จะ ปะริกะโว วัณฺณเจติ.

เหมือนจะมีความเชื่อมั่นในเสียงส่วนใหญ่ ที่จริงดูถูกตนเองและดูถูกธรรม

๓๕. เมตตายะนามุขะนะ ราโค วัณฺณเจติ.

เหมือนจะเมตตา ที่จริงราคะ

๓๖. กะรุณายะนาปะติรุเปนะ โสโก วัณฺณเจติ.

เหมือนจะกรุณา ที่จริงเศร้า

๓๗. มุทิตาวิหาระปะติรุเปนะ ปะหาโส วัณฺณเจติ.

เหมือนจะพลอยยินดีอย่างมีมุทิตา ที่จริงเริงร่า (มาประจบเพื่อตนจะได้ผลประโยชน์ด้วย)

๓๘. อุเปกขาวิหาระปะติรุเปนะ กุสะเสสุ ธัมเมสุ นิกขิตตะจันทะตา วัณฺณเจติ.

เหมือนจะอยู่เฉยอย่างมีอุเบกขา ที่จริงทิ้งจันทะในกุศล

ที่มา :- ทำยยุตติหารวิภังควัณณนา ในอรรถกถาของเนตติปกรณ์

ผู้รจนา :- พระธรรมपालาจารย์

Vañcanasabhāvo

The 38 Deceptive states

(One seems to be ... but in fact one is actually ...)

1. Appaṭikkūlasaññāmukhena kāmacchando vañceti.

One seems to be not disgusted by repulsiveness.

In fact one is actually still bound up with sensual craving.

2. Paṭikkūlasaññāpatirūpatāya byāpādo vañceti.

One seems to be experiencing disgust based on the perception of repulsiveness. In fact one is experiencing negativity or ill-will.

3. Samādhimukhena thinamiddhaṃ vañceti.

One seems to be meditating. In fact one is dull or drowsy.

4. Vīriyārambhamukhena uddhaccaṃ vañceti.

One seems to be full of energy. In fact one is restless.

5. Sikkhākāmatāmukhena kukkuccaṃ vañceti.

One seems to be keen on study. In fact one is restless.

[One seems to be thirsty for knowledge, but in fact one is discontent]

6. Ubhayapakkhasantīraṇamukhena vicikicchā vañceti.

One seems to be weighing up both options, or both sides of a story.

In fact one is hesitant, doubt ridden, unable to decide.

7. Itthāniṭṭhasamupekkhanamukhena sammoho vañceti.

One seems to be equanimous and not swayed by delight and aversion, liking and disliking. In fact one is ignorant or lacking understanding.

8. Attaññutāmukhena attani aparibhavane māno vañceti.

One seems to understand oneself, [and be aware of one's faults or limitations]. In fact it's a strong sense of self, a type of conceit, that leads to self-hate, or to being highly critical of oneself.

9. Vīmaṃsāmukhena hetupatirūpakapariggahena micchādiṭṭhi vañceti.

One seems to be taking a position through having considered it well.

In fact one is holding to a wrong view.

10. Virattatāpatirūpakena sattesu adayāpannatā vañceti.

One seems to be someone who has overcome cravings or desires.

In fact one lacks compassion and empathy.

11. Anuññātaṭapaṭisevanapatirūpatāya kāmasukhallikānuyogo vañceti.
One seems to be someone who is merely making use of allowable requisites. In fact one is lost in cravings for sense objects.

12. Ājīvapārisuddhipatirūpatāya asaṃvibhāgasīlatā vañceti.
One seems to be someone who lives a life of purified livelihood, [perhaps, for example, in simple solitude; or in community, but keeping aloof from others]. In fact one doesn't like to share.

13. Saṃvibhāgasīlatāpatirūpatāya micchājīvo vañceti.
One seems to be someone who wants to share things. In fact one engages in wrong livelihood [for example one may pressure lay people to make offerings to the Sangha, or ask for requisites without invitation].

14. Asaṃsaggavihāritāpatirūpatāya asaṅghasīlatā vañceti.
One seems to be someone who delights in seclusion. In fact one doesn't like helping others.

15. Saṅghasīlatāpatirūpatāya ananulomikasamsaggo vañceti.
One seems to be someone who enjoys helping out others. In fact one is overly fond of company and socializing.

16. Saccavāditāpatirūpatāya piṣuṇavācā vañceti.
One seems to be someone who is being frank and honest. In fact one is simply indulging in divisive speech [gossip, slander etc.]

17. Apisuṇavāditāpatirūpatāya anattakāmatā vañceti.
One seems to be someone who doesn't wish to indulge in divisive speech. In fact one is not interested in improving the situation.

18. Piyavāditāpatirūpatāya cāṭukamyatā vañceti.
One seems to be someone who only wishes to say kind things. In fact one simply wishes to please other people.

19. Mitabhāṇitāpatirūpatāya asaṃmodanasīlatā vañceti.
One seems to be someone who speaks little, a person of few words. In fact one is lacking appreciative joy [and so cannot express appreciation].

20. Saṃmodanasīlatāpatirūpatāya māyā sāṭheyyañca vañceti.
One seems to be expressing appreciation for someone's good actions. In fact one is being sly and manipulative.

21. Niggayhavāditāpatirūpatāya pharusavācatā vañceti.
One seems to be strongly critical of people who one feels are deserving of such judgment. In fact one is actually indulging in harsh speech.

22. Pāpagarahitāpatirūpatāya paravajjānupassitā vañceti.
One seems to be aiming to point out things which will be a benefit to others. In fact one is actually indulging in negative fault-finding.

23. Kulānuddhayatāpatirūpatāya kulamacchariyaṃ vañceti.
One seems to be wanting to protect a family [that one is supported by] from being overburdened or feeling pressured to make offerings to the sangha. In fact one is simply trying to keep the donors for oneself.

24. Āvāsaciraṭṭhitikāmatāmukhena āvāsamacchariyaṃ vañceti.
One seems to be merely wishing to keep a dwelling last for a long time. In fact one is actually unwilling to have others make use of the dwelling.

25. Dhammaparibandhapariharaṇamukhena dhammacchariyaṃ vañceti.
One seems to be wanting to avoid attachments and potential dangers [worldly dhammas] that come from being a Dhamma teacher. In fact one is unwilling to make the sacrifices to share one's Dhamma knowledge with others.

26. Dhammadesanābhiratimukhena bhassārāmatā vañceti.
One seems to be one who is generous in sharing the Dhamma. In fact one is taking pleasure in talking.

27. Apharusavācatāgaṇānuggahakaraṇamukhena saṅgaṇikārāmatā vañceti.
One seems to be good at using warm and friendly language to support others. In fact one is taking pleasure in socializing.

28. Puññakāmatāpatirūpatāya kammārāmatā vañceti.
One seems to be applying oneself to meritorious and wholesome actions. In fact one is actually delighting and getting lost in work or busying oneself.

29. Saṃvegapatirūpena cittasantāpo vañceti.
One seems to be practicing with a deep sense of urgency. In fact one is actually being overly fanatical.

30. Saddhālutāpatirūpatāya aparikkhatā vañceti.
One seems to be filled with faith or inspiration.
In fact one cannot analyze things objectively.

31. Vīmaṃsanāpatirūpena assaddhiyaṃ vañceti.
One seems to have an analytical mind. In fact one actually lacks faith.

32. Attādhipateyyapatirūpena garūnaṃ anusāsanīyā appadakkhiṇaḃ
gāhitā vañceti.
One seems to have a good sense of self confidence in one's own perspectives
and opinions. In fact one does not really respect the teachers' instructions.

33. Dhammādhīpateyyapatirūpena sabrahmacārīsu agāraḃ vañceti.
One seems to be applying Dhamma principles [perhaps ultimate truth].
In fact one lacks respect for one's fellow monks.

34. Lokādhipateyyapatirūpena attani dhamme ca paribhavo vañceti.
One seems to be going along with the majority, or widely held opinion.
In fact one is lacking trust in one's own consideration and true Dhamma
principles.

35. Mettāyanā mukhena rāgo vañceti.
It seems as if one is acting with mettā [loving kindness].
In fact it is really based on one's own attachments.

36. Karuṇāyanāpatirūpena soko vañceti.
One seems to be showing compassion. In fact one is actually sad.

37. Muditāvīhārapatirūpena pahāso vañceti.
One seems to be showing appreciating joy.
In fact one is actually flattering [praising and complimenting someone
in order to further one's own interests].

38. Upekkhāvīhārapatirūpena kusalesu dhammesu nikkhittachandatā
vañceti.
One seems to be equanimous. In fact one is actually lacking the enthusiasm
(or unable) to develop wholesome mental states.

Source :-Yuttihāra Vibhagha vannaṃ : the commentary of Nettipakarana
By Dhammapāla

The Deceptive Guise: A Game of Riddles

Like judging sin, but truly finding fault,
Like being helpful, but clinging in assault.
Like sharing gifts, but shameful gains pursue,
Like keeping order, but hoarding what is due.

Like stern rebuke, but hurling words of hate,
Like acting wise, but faith is out of date.
Like having faith, but wisdom isn't there,
Like "majority rules," but Truth is stripped and bare.

Like self-reliance, but ignoring what's been taught,
Like holding principles, but lonely and distraught.
Like seeking merit, but restless for a task,
Like discussing dhamma, but chatting is the mask.

Like spiritual gloom, but depression in the soul,
Like fighting hard, but digging a deeper hole.
Like loathing filth, but spitting with disdain,
At those who think unlike you, in your pain.

Like loving-kindness, but lust is in the heart,
Like showing pity, but sorrow plays the part.
Like sympathetic joy, but flattery in disguise,
Like equanimity, but lazy in God's eyes.

Like deep meditation, but nodding off to sleep,
Like great endeavor, but distraction that you keep.
Like earnest study, but actually Jhāna left behind,
Like long reflection, but doubt within the mind.

Like being "finished," but resenting every face,
Like being patient, but lust sets up the pace.
Like being silent, but discouraged and astray,
Like fearing waste, but stingy every day.

Like staying neutral, but ignorant and blind,
Like "Being Real," but it's "I*" you seek to find. (*Constructed I)
It looks so good, but it's deception through and through,
Know the "Guise"—don't let it play a game with you.

Beware the Lure

To lose all want is not to lose the will for good,
To be patient is not to be tricked as a craving would.
To lose the Ego is not to lose the Path you tread,
To end the Five Aggregates is to find Dhamma-essence instead.
Knowing all things brings no end to suffering's sting,
Unless you know the exit from the dream-world's ring.
Long for nothing you see; "be" not the thing you perceive,
Nibbāna doesn't "end"—it's the Non-Arising we achieve.

รัฐपालคาถา ศรัทธาทัน คู่ ปัญญาแท้

๑. ปัสสามิ โลเก สะระเน มะนุสเส
ลุทธา ะนัง สันนิจะยัง กะโรนติ	ลัทธานะ วิตตัง นะ ทะทนต์ิ โมหะ
ภียโย จะ กาเม อะภิปตถะยันติ
๒. ราชา ปะสัยะหะ ปะฐะเวิง วิชิต์วา
โอรัง สะมุททัสสะ อะติตตะรุโป	สะสาคะรันตัง มะหิมาวะสันโต
ปารัง สะมุททัสสะปิ ปตถะเยถะ
๓. ราชา จะ อัญญะ จะ พะหุ มะนุสสา
อุณาวะ หุต์วานะ ชะหันติ เทหัง	อะวีตะตังหา มะระณัง อุเปนติ
กาเมหิ โลกัมหิ นะหัตถิ ทิตติ
๔. กัณฑ์นติ นัง ญาติ ปะกัริยะ เกเส
วัตถะเนะ นัง ปารุตัง นีหะริต์วา	อะโห ะตะโน อะมะราติ จาหุ
จิตัง สะมาทายะ ตะโต ทะหันติ
๕. โส ทัยหะติ สุละหิ ตุชชะมาโน
นะ มียยะมานัสสะ ภาวันติ ตาณา	เอเกนะ วัตถะเนะ ปะหาเย โภเค
ญาตี จะ มิตตา อะถะ วา สะหายา
๖. ทายาทะกา ตัสสะ ะนัง หะรันติ
นะ มียยะมานัง ะนะมันเวติ กิญจิ	สัตโต ปะนะ คัจฉะติ เยนะ กัมมัง
ปุตตา จะ ทารา จะ ะนัญจะ รัฏฐัง
๗. นะ ทีฆัง อายุง ละภะเต ะเนนะ
อัปปะกัญจิทัง ชีวีตะมาหุ ธีรา	นะ จาปิ วิตเตนะ ชะรัง วิหันติ
อัสสัสสะตัง วิปปะริณามะธัมมัง
๘. อัชฌา ทะลิตทา จะ มุสันติ ผัสสัง
พาโล หิ พาล์ยา ะธิตัวะ เสติ	พาโล จะ ธีโร จะ ตะเถวะ มุญฺโญ
ธีโร จะ นะ เวระติ ผัสสะมุญฺโญ

คำแปล รัฐपालคาถา

พระเจ้าโกรัพยะ:

พระราชชาติร์สถาม รัฐบาลหนุ่ม
บ้านก็รวย ท่านไม่ป่วย ไม่ชรา

ท่านกลัดกลุ่ม สิ่งใด ให้อดหนา
มีหน้าตา ศีรษะล้ำ บวชทำไม ?

พระรัฐบาล:

๑. ฉันทเห็นคน บนโลกนี้ ที่มีทรัพย์
ยิ่งสะสม ไม่บรรเทา เอาออกไป
ยังยึดจับ แน่นอยู่ ไม่รู้ให้
มีจิตใจ ร้อนเร่า เผาด้วยกาม
๒. แม่ราชา รบมา อาณาจักร
ผืนแผ่นดิน กว้างใหญ่ ไม่พอกาม
ก็บ่พัก เพียงผ่อน สาครสาม
หมายรุกข้าม อีกฟาก สมุทรไกล
๓. เห็นราชา มนุษย์นั้น เป็นอันมาก
ยังพร่องอยู่ แท้เจียว ก็เที่ยวไป
ไม่หมดอยาก ก็ทิ้งร้าง ลงบ้างไหม ?
ในโลกใหญ่ ใครได้ลิ้ม จะอื่กาม
๔. น้ำตานอง ถอง-อกและชกหัว
เหลือเพียงผ้า ผืนเดียว เป็นเดี่ยวตาม
ก่อนเพลิงลาม ลูกใหม่ ในโลงนอน
ญาติมิตรตัว กรีดร้อง ประคองหาม
๕. ทิ้งโภคะ ทิ้งหลาย ไว้ภายหลัง
ญาติและมิตร สนิทเอง ยังต้องจร
กระดุกยัง แดกบาน บนถ่านขอน
ใครเล่าผ่อน ผันได้ ไม่ตายแล
๖. ทายาทเจ้า ปราดแก่ง แย่งมรดก
ทรัพย์สักนิด ไม่ติด ตามตัวแล
ตัวก็ตก ตามกรรม ที่ทำแท้
บุตรเมียแม่ แผ่นดิน ต้องทิ้งวาง
๗. ก็ทรัพย์หรือ ซื่อมฤ-ตยูได้
ปราชญ์ว่า เพียงน้อยนิด ชีวิตวาง
สมบัติไซ้รู้ ฤทำ ชราขวาง
ไปตามราง เปลี่ยนแปร แก่เจ็บตาย
๘. ทั้งยากดี มีจน ทนสัมผัส
แต่พาลเพลิน รับปรุง สะดุ้งกาย
พาลบัณฑิต หมู่สัตว์ กระทบหลาย
บัณฑิตคลาย ใจมั่น บ่สั่นคลอน

๙. ตัสส์มา หิ ปัญญา วะ ณะเนนะ เสยโย ยายะ โวसानะมิธาธิคัจฉะติ
อัปฺปิโยสตีตตทา หิ ภาวาภาเวสุ ปาปานิ กัมมานิ กะโรนติ โมหา
๑๐. อุเปติ คัมภัญจะ ปรัญจะ โลกัง สังสาระมาปฺชชะ ปรัมปะรายะ
ตัสส์ปปะปัญโญ อะภิสัททะหั้นโต อุเปติ คัมภัญจะ ปรัญจะ โลกัง
๑๑. โจโร ยะธา สันธิมุเข คะหิโต สะกัมมุนา หัญญะติ ปาปะธัมโม
เอวัง ปะชา เปจจะ ปรัมมิหิ โลกะ สะกัมมุนา หัญญะติ ปาปะธัมโม
๑๒. กามา หิ จิตฺตรา มะธุรา มะโนระมา วิรูปะรุเปนะ มะเถนติ จิตตัง
อาทีนะวัง กามะคุณฺเณสุ ทิสฺวา ตัสส์มาหัง ปัพพะชิตฺตัมหิ ราชะ
๑๓. ทุมฺปพะลานีวะ ปะตันติ มาณะวา ทะหะราจะ วุฑฒาจะ สะวีระเกทา
เอตัมปิ ทิสฺวา ปัพพะชิตฺตัมหิ ราชะ อะปฺปนณะกัง สามัญญะเมวะ เสยโยติฯ
๑๔. สัทธาयाหัง ปัพพะชิตโต อุเปโต ชินะสาสะเน
อะวัชชา มัยหัง ปัพพัชชา อะนะโณ ภูญฺชามิ โภชะนัง ฯ
๑๕. กามะ อาทิตตะโต ทิสฺวา ชาตะรูปานิ สัตถะโต
คัมภะโวภันตีโต ทุกขัง นิระเยสุ มะหัพพะยัง ฯ
๑๖. เอตะมาทีนะวัง ญัตฺวา สั้งเวคัง อะละภิง ตะทา
โสหัง วิทฺโธ ตะทา สันโต สัมปัตโต อาสะวักขะยัง ฯ
๑๗. ปะริจिณฺเณ มะยา สัตถา กะตัง พุทฺธัสสะ สาสะนัง
โอหิตโต คะรุโก ภาโร ภาวะเนตติ สะมุหะตา ฯ
๑๘. ยัสสัตถายะ ปัพพะชิตโต อะคารัสฺमानะคาริยัง
โส เม อตฺถโถ อะนุปัตตโต สัพพะสังโยชะนักรุชโยติ ฯ

^

ธัมมทเทศะ ๔ :

“อุปะนียะติ โลโก อัทฺธโว
อะตาโณ โลโก อะนะภิสสะโร
อัสสะโก โลโก สัพพัง ปะหายะ คะมะนียัง
อุโน โลโก อะติตโต ตัณหาทาโส”

รัฎฐपालเถระ

๙. ปัญญาเหวย ท่านเอ่ยค่า ยิ่งกว่าทรัพย์ เป็นยอดดับ ทุกข์ได้ ช่วยถ่ายถอน
เพราะไม่ได้ปัญญา จึงพาจร เทียวเดือดร้อน ทำกรรม นำอบาย
๑๐. เข้าอุคอุ คู้เกิด เติลิดเรื่อย คืบคลานเลื้อยสังสาร เนิ่นนานหลาย
อ่อนปัญญา เชื้อรับ ก็กลับกลาย ลงอบาย ตามไป ให้อาดูร
๑๑. ตั้งโจรลัก จับได้ คาหนั่งเขา กรรมใดเรา ทำไว้ ไม่หายสูญ
ทบตันหนี่ มีดอก ยิ่งพอกพูน เป็นเชื้อมูล มอมเรา เมมาต่อไป
๑๒. โอ้กามเอ๋ย เคยจ้อง ให้ข้องจิต หลากชนิด เข้าย่า ทำจิตไหว
เพราะเห็นโทษ แห่งกาม นี้อย่างไร ขอสุขใน บรรพชิต เอาจิตคืน
๑๓. ผลไม้ สุกงอม ก็พร้อมหล่น สุกทำยคน ไหนหรือ จะดื้อฝืน
คืนกลับสู่ สามัญ ที่ยังยืน ไม่แปรอื่น ขอเป็นพระ สืบสมณะงามฯ
๑๔. เราบวช ด้วยศรัทธา ในศาสนา พระชินเจ้า
บรรพชา พิสุทธิขาว บริโภคข้าว หมดหนี่ใคร
๑๕. เห็นเงินทอง ดุจอาวุธ เห็นกามลูก เป็นก้อนไฟ
เห็นกรรม คือทุกข์ภัย นรกใหม่ เหมือนเรือนนอน
๑๖. เห็นโทษ ดั่งนี้ชัด บวชปฏิบัติ ตัดลูกศร
อาสวะสิ้น ไม่คืนร้อน สุดคำสอน พระศาสดา
๑๗. ภาระหนัก สลัดแล้ว พันบ่วง แคล้วจากตัณหา
๑๘. ลุประโยชน์ แห่งบรรพชา สัจโยชน์ข้าฯ หมดสิ้นเอ๋ย ฯ

^

ธัมมทเทศ ๔

โลกอันชรานำไป ไม่ยังยืน
ไม่เป็นใหญ่ แต่เป็นอื่น ไม่มีที่ต้านทาน
ไม่มีอะไรเป็นของเรา ไม่ให้เขาก็เผาถ่าน
โลกพร่องตลอดกาล ไม่อ้อมอยาก ทาสตัณหา ฯ

รัฐपालเถระ

Raṭṭhapāla gāthā

1. Passāmi loke sadhane manusse,
Laddhāna vittaṃ na dadanti mohā
Luddhā dhaṇaṃ sannicayaṃ karonti,
Bhiyyo'va kāme abhipatthayanti.

2. Rājā pasayha pathaviṃ vijitvā
Sasāgarantaṃ mahim āvasanto.
Oraṃ samuddassa atittarūpo
Pāraṃ samuddassa pi patthayetha.

3. Rājā ca aññe ca bahū manussā
Avīta·taṇhā maraṇaṃ upenti,
Ūnā'va hutvā na jahanti dehaṃ
Kāmehi lokamhi na h'atthi titti.

4. Kandanti naṃ ñātī pakiriya kese,
Aho vata no amarā'ti c'āhu,
Vatthena naṃ pārutaṃ nīharitvā
Citaṃ samādāya tato ḍahanti.

5. So ḍayhati sūlehi tujjamāno
Ekena vatthena pahāya bhoge,
Na mīyamānassa bhavanti tāṇā
Ñātī'dha mittā atha vā sahāyā.

6. Dāyādakā tassa dhaṇaṃ haranti,
Satto pana gacchati yena kammaṃ.
Na mīyamānaṃ dhaṇaṃ anveti kiñci
Puttā ca dārā ca dhanañ ca raṭṭhaṃ.

7. Na dīgham āyumaṃ labhate dhanena,
Na cāpi vittena jaraṃ vihanti
Appaṃ h'idaṃ jīvitaṃ āhu dhīrā,
Asassataṃ vippariṇāma·dhammaṃ.

Ratṭhapāla's Verses

1

I see the rich who hoard their gold,
Blind still to truths the wise have told;
They clutch their wealth with greedy hands,
Yet crave still more of pleasure's lands.

2

A king who wins the earth by might,
Whose rule extends from shore to sight,
Still longs beyond the ocean's bound,
Unsated where near joys are found.

3

Not kings alone but common men
Meet death with craving still unquenched;
Their plans undone, they leave this frame,
Desire unfilled, its burning flame.

4

Their kin lament with tearing cry,
"Alas! Our love has come to die!"
They wrap the corpse in winding sheet
And bear it to the burning heat.

5

Clad in that shroud he leaves behind
All wealth he loved, all ties of mind;
No friend nor kin, no gold nor throne,
Can give him refuge—he dies alone.

6

While heirs divide his hoarded store,
He journeys on by deeds before;
No child, no wife, no crown, no land
Can walk with him where deaths command.

7

No wealth buys years, no riches save
From age that draws us to the grave;
This life is brief, the sages say—
No permanence, but change holds sway.

8. Aḍḍhā daḷiddā ca phusanti phassaṃ,
Bālo ca dhīro ca tath'eva phuṭṭho.
Bālo hi bālyā vadhito'va seti,
Dhīro ca na vedhati phassaphuṭṭho.

9. Tasmā hi paññā va dhanena seyyo
Yāya vosānaṃ idhādhigacchati.
Abyositattā hi bhavābhavesu,
pāpāni kammāni karonti mohā.

10. Upeti gabbhañ ca parañ ca lokam
Saṃsāram āpajja paramparāya.
Tass'appapañño abhisaddahanto
Upeti gabbhañ ca parañ ca lokam.

11. Coro yathā sandhimukhe gahīto
Sakammunā haññati pāpa·dhammo,
Evaṃ pajā pecca paramhi loke
Sakammuna haññati pāpa·dhammo.

12. Kāmā hi citrā madhurā mano·ramā
Virūpa·rūpena mathenti cittaṃ,
Ādīnavam kāma·guṇesu disvā
Tasmā aham pabbajito'mhi, rāja.

13. Dumapphalāni'va patanti mānavā
Daharā ca vuddhā ca sarīra·bhedā,
Etam pi disvā pabbajito'mhi, rāja
Apañṇakam sāmaññam eva seyyo'ti.

8

Both rich and poor must feel death's touch,
Both fool and sage must face as such;
The fool lies crushed by fear and pain,
The sage stands firm, untouched by chain.

9

Far better wisdom here than gold,
For wisdom leads where death grows cold;
Through ignorance men wander long,
From life to life in error strong.

10

From womb to world, from world to womb,
They circle birth and endless gloom;
And others, trusting shallow sight,
Follow the same unknowing flight.

11

Just as a robber caught in burglary,
Must pay the price in pain and penalty,
So beings reap in worlds to be
The pain their evil acts decree.

12

Sweet pleasures, bright with tempting art,
Disturb and bind the restless heart;
Seeing their peril, O my King,
I chose the homeless path to cling.

13

As fruits fall down from branch and tree,
So young and old must broken be;
Seeing this truth, I went forth then—
The safer life of holy men.

14. "saddhāyāhaṃ pabbajito,
upeto jinasāsane,
avajjhā mayhaṃ pabbajjā,
anaṇo bhuñjāmi bhojanaṃ.

15. "kāme ādittato disvā,
jātarūpāni satthato,
gabbhavokkantito dukkhaṃ,
nirayesu mahabbhayaṃ

16. "etamādīnavaṃ ñatvā,
saṃvegaṃ alabhiṃ tadā,
sohaṃ viddho tadā santo,
sampatto āsavakkhayaṃ.

17. "pariciṇṇo mayā satthā,
kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro,
bhavanetti samūhatā.

18. "yassatthāya pabbajito,
agārasmānagāriyaṃ,
so me attho anuppatto,
sabbasaṃyojanakkhayaṃ"ti.

^

Dhammuddesa

1. upaniyyati loko addhuvo'ti
2. atāṇo loko anabhissaro
3. assako loko sabbaṃ pahāya gamanīyaṃ
4. ūno loko atitto taṇhādāso

Raṭṭhapāla

14

In faith I walked the Victor's way,
My holy life is pure, today;
From debt released, from bonds now free,
I take my food in liberty.

15

I saw that lust is like a burning fire,
And money but a weapon of desire;
The womb a trap of suffering and pain,
And hell a danger should I fall again.

16

Seeing these clear, resolve arose,
My mind grew still, all storms now close;
The taints are gone, the fires cease—
My heart abides in perfect peace.

17

Recalling all my Master taught,
I walked the path to final thought;
The burden dropped, the craving torn,
No seed remains for future born.

18

The holy goal is now complete,
All fetters fall beneath my feet;
Released at last, the path is done—
The deathless peace, the Unbegun.

^

**Four summaries of the Dhamma
that have been taught by the Blessed One.**

- (1) Life in any world is unstable, it is swept away.
- (2) Life in any world has no shelter and no protector.
- (3) Life in any world has nothing of its own;
one has to leave all and pass on.
- (4) Life in any world is incomplete, insatiate,
the slave of craving.

Ratṭhapāla

ปฏฐนฐปนคาถา
(คาถาว่าด้วยการตั้งความปรารถนา)

(หันทะ มะยัง ปฏฐนะนะฐะปะนะคาถาโย ภาณามะ เส)

ยันทานิ เม กะตัง ปุญญัง เตนาเนนุททิสเณะ จะ,
ชิปปัง สัจฉิกะเรยยาหัง ัมเม โลกุตตะเร นะวะ,

บุญใดที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, เพราะบุญนั้น และการอุทิศแผ่ส่วนบุญนั้น,
ขอให้ข้าพเจ้าทำให้แจ้งโลกุตตรธรรมเก้าในทันที,

สะเจ ตาวะ อะภัพโพหัง สังสาเร ปะนะ สังสะรัง,
ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้อภัพอยู่ ยังต้องท่องเที่ยวไปในวัฏสงสาร

นิยะโต โพรธัสสโต วะ สัมพุทเธนะ วิทยากะโต,
นาฏฐาระสะปี อากัพพะ- ฐานานิ ปาปุณเณยยะหัง

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นเหมือนพรธัสต์ผู้เที่ยงแท้ ได้รับพยากรณ์
แต่พระพุทธเจ้าแล้ว, ไม่ถึงฐานะแห่งความอภัพ ๑๘ อย่าง

ปัญจะเวรานิ วัชเชยยัง ระเมยยัง สีละรักขะเน
ปัญจะกาเม อะลัคโคหัง วัชเชยยัง กามะปังกะโต,

ข้าพเจ้าพึงเว้นจากเวรทั้งห้า, พึงยินดีในการรักษาศีล,
ไม่เกาะเกี่ยวในกามคุณทั้งห้า, พึงเว้นจากเปือกตมกล่าวคือกาม

ทุททิจฺฉิยา นะ ยุชเชยยัง สังยุชเชยยัง สุทิจฺฉิยา,
ปาเป มิตเต นะ เสเวยยัง เสเวยยัง ปันนิตเต สะทา

ขอให้ข้าพเจ้าไม่พึงประกอบด้วยทิจฉิชั่ว, พึงประกอบด้วยทิจฉิที่ดีงาม,
ไม่พึงคบมิตรชั่ว, พึงคบแต่บัณฑิตทุกเมื่อ,

สัทธาสะติหิโรตตปปา-
อัปปะสัยโห วะ สัตตฺตฺหิ

ตาทักขันตฺติคุณากะโร,
เหยยยัง อะมันทมะมุยหะโก

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นบ่อที่เกิดแห่งคุณ คือ ศรัทธา สติ หิริ โอตตปปะ ความเพียร
และขันติ, พึงเป็นผู้ที่ศัตรูครอบงำไม่ได้, ไม่เป็นคนเขลา คนหลงงมงาย,

สัพพายาปายุปาเยสุ
ญฺเวยเย วัตตัตตวะสัซซัง เม

เฉโก รัมมัตถะโกวิโท,
ญฺญาณัง อะฆะวะ มาลฺุโต,

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ฉลาดในอุบายแห่งความเสื่อมและความเจริญ,
เป็นผู้เฉียบแหลมในอรรถและธรรม, ขอให้ญาณของข้าพเจ้าเป็นไป
ไม่ขัดข้องในธรรมที่ควรรู้, ดุจลมพัดไปในอากาศฉะนั้น

ยากากิจิ กุสะลามะยาสา
เอวัง วุตตา คุณา สัพเพ

สุขะนะ สิขณะตัง สะทา
โหนตฺ มัยหัง ภาเว ภาเว,

ความปรารถนาใด ๆ ของข้าพเจ้าที่เป็นกุศล, ขอให้สำเร็จโดยง่ายทุกเมื่อ
คุณที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วทั้งปวงนี้, จงมีแก่ข้าพเจ้าทุก ๆ ภาว

ยะทา อุปปัชชะติ โลก
ตะทามุตโต กุกัมเมหิ

สัมพุทฺโธ โมกขะเทสะโก,
ลัทโธกาโส ภาเวยยะหัง,

เมื่อใด, พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้แสดงธรรมเครื่องพ้นทุกข์เกิดขึ้นแล้วในโลก,
เมื่อนั้น, ขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากกรรมอันชั่วช้าทั้งหลาย, เป็นผู้ได้อโอกาส
แห่งการบรรลุธรรม

มะนุสสัตตัญจะ ลิงคัญจะ
ละภิตฺวา เปสะโล สีลี

ปัพพัชชัญจูปะสัมปะทัง,
ธาเรยยัง สัตตฺตฺสาสะนัง,

ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ความเป็นมนุษย์, ได้เพศบริสุทธิ์, ได้บรรพชา
อุปสมบทแล้ว, เป็นคนรักศีล, มีศีล, ทรงไว้ซึ่งพระศาสนาของพระศาสดา

สุขาปะฏิปะโท ขิปปา-
อระหัตตัพพะลัง อัคคัง

ภิญโญ สัจฉิกะเรยยะหัง,
วิชาทิกุณะลังกะตัง,

ขอให้เป็นผู้มีการปฏิบัติโดยสะดวก, ตรัสรู้ได้พลัน,
กระทำให้แจ้งซึ่งอรรถผลอันเลิศ, อันประกอบด้วยธรรม มีวิชาเป็นต้น

ยะทิ นุปปัชชะติ พุทโธ
เอวัง สันเต ละเภยยาหัง

กัมมัง ปะริปุรัญจะ เม,
ปัจเจกะโพธิมุตตะมันติ.

ถ้าหากพระพุทธเจ้าไม่บังเกิดขึ้น, แต่กุศลกรรมของข้าพเจ้าเต็มเปี่ยมแล้ว,
เมื่อเป็นเช่นนั้น ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ญาณเป็นเครื่องรู้เฉพาะตนอันสูงสุดเทอญ.

Patthana-ṭhapana gāthā Aspirations

- 1) Yandāni me kataṃ puññaṃ tenānenuddisena ca
khippaṃ sacchikareyyāhaṃ dhamme lokuttare nava
Through whatever merit I have made, and its dedication, may I soon
attain the 9 Lokuttara Dhamma. (4 Paths, 4 Fruits and Nibbāna)
- 2) Sace tāva abhabbohaṃ saṃsāre pana saṃsaraṃ
If, unfortunately, I must still travel through the round of birth:
- 3) Niyato bodhisattova sambuddhena viyākato
nāṭṭhārasapi ābhabba- ṭhānāni pāpuṇeyyaṃ
May I be like a Bodhisatta, destined for buddhahood.
May I not fall into the 18 unsupportive states.
- 4) Pañcaverāni vajjeyyaṃ rameyyaṃ silarakkhane
pañcakāme alaggohaṃ vajjeyyaṃ kāmapaṅkato

I should avoid the five unwholesome actions, happily keeping these five precepts. Not clinging to the five cords of sensuality, and pulling myself out of the mud which is the sense realm.

5) Duddiṭṭhiyā na yujjeyyaṃ saṃyujjeyyaṃ sudiṭṭhiyā
pāpe mitte na seveyyaṃ seveyyaṃ paṇḍite sadā

May I not be filled with wrong views, be endowed with Right view.
May I not associate with bad friends, but keep company with the wise.

6) Saddhā sati hirottappā- tāpak khanti guṇākarō
appasayho va sattūhi heyyaṃ amandamuyhako

May I be the source of good qualities: Faith, mindfulness, Hiri (moral shame), Ottappa (wise fear of the consequence of unskilful actions), perseverance and tolerance. May I be unvanquished by all enemies. And not be a fool, who go on blind faith.

7) Sabbāyāpāyupāyesu cheko dhammatthakovidō
ñeyye vattatvasajjaṃ me ñāṇaṃ agheva māluto

Let me understand the nature of growth and decline.
May I have sharp understanding of the Dhamma.
May my wisdom flows free like the wind through the air.

8) Yākāci kusalā mayā sā sukkena sijjhatam sadā
evaṃ vuttā guṇā sabbe hontu mayham bhava bhava

May all my wholesome aspirations always be realised with ease.
And may all these spiritual qualities follow me in every world.

9) Yadā uppajjati loke sambuddho mokkhadesako
tadā mutto kukammehi laddho kāso bhaveyyahaṃ

When a supreme Buddha who preaches the Dhamma for the liberation of all beings, has arisen in the world, may I be released from all unwholesome deeds, and find a way to realise Nibbāna.

10) Manussattañca liṅgañca pabbajjañcupasampadam
labhitvā pesalo sīlī dhāreyyaṃ satthusāsanam

May I take human birth, be guided by the rightful way and have the chance to ordain. May I be drawn towards virtue, keep the precepts and follow the Master's teaching.

11) Sukhāpaṭipado khippā- bhiñño sacchikareyyahaṃ
arahattapphalaṃ aggaṃ vijjādiguṇalaṅkataṃ

May my practice be smooth and my insight swift.
Attaining Supreme Enlightenment, adorned with wisdom.

12) Yadinuppajjati buddho kammaṃ paripūraṅca me
 evaṃ sante labheyyāhaṃ paccekabodhimuttamanti.

But if no Buddha has yet arisen, and I have the necessary merit, that being so, may I gain the Paccekabuddha's release.

Aspirational Verses

1

By all the merit I have done and shared,
May swift attainment soon to me be spared:
The Noble Nine, beyond the worldly stream—
Four Paths, Four Fruits, and Nibbāna supreme.

2

And if I still must wander birth by birth,
And roam through Saṃsāra, this fragile earth,
Then let my course be wisely understood,
Not lost in darkness, but aimed toward the good.

3

May I be one whom future Buddhas name,
A destined Bodhisatta crowned with fame;
May I not fall to states where hope is none,
The eighteen realms where no support is won.

4

May I avoid the five unwholesome ways,
Delight in guarding virtue all my days;
Unsnared by cords of pleasure, freed from slime,
I rise from sense-realm's mire, untouched by grime.

5

May wrong views never bind or cloud my sight,
But right view guide me firmly in the light;
May foolish friends not lead my steps astray,
But wise companions shape my path each day.

6

May faith and mindfulness within me grow,
With shame and fear of wrong I wisely know;
Unconquered by all foes, in strength I stand,
Not blind in trust, but clear in heart and hand.

7

May I discern the waxing and the waning clear,
In Dhamma's truth grow skilled, sincere, austere;
Let wisdom flow, unblocked by doubt or fear,
Like wind through space, unhindered, bright, and sheer.

8

May every wholesome wish be well fulfilled,
With ease accomplished, calm and rightly willed;
And may these virtues, gathered day by day,
Attend each life through every world and way.

9

When in this world a Perfect Buddha stands,
Proclaiming freedom with compassionate hands,
May freed from wrong, I find the deathless door,
And reach Nibbāna, sorrow's end at last and more.

10

May I be born as human, rightly led,
And gain the robe where noble ones have tread;
In virtue trained, in discipline made strong,
I follow well the Teacher's sacred song.

11

With gentle practice, insight swift and clear,
May Arahant-fruit crown my final year;
Adorned with knowledge, highest, pure, and bright,
I reach supreme awakening's full light.

12

And if no Buddha graces earth's wide plain,
Yet merit ripens free from stain and chain,
Then may I win, alone yet undefiled,
The Silent Buddha's peace, serene and mild.

อาฬวกสูตร

(คำถามของยักษ์อาฬวกะ : ชีวิตที่ประเสริฐเป็นอย่างไร?)

อะถะ โข อาฬวะโก ยักโข

อาฬวกยักษ์ได้ทูลถามปัญหา

ภะคะวันตัง คาถายะ อัมมะภาติ—

กับพระผู้มีพระภาคด้วยคาถาว่า

กิง สุธะ วิตตัง ปุริสัสสะ เสฏฐัง ?

อะไรเล่าเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจ

ที่ประเสริฐสุดของคนในโลกนี้?

กิง สุ สุจิณณัง สุขะมาวะหาติ?

อะไรเล่าที่บุคคลประพฤติดีแล้วนำความสุขมาให้?

กิง สุ หะเว สาทุตะรัง ระสานัง?

อะไรเล่าเป็นรสที่ดีกว่ารสทั้งหลาย?

กะถัง ชีวิง ชีวิตะมาหุ เสฏฐัง?

บุคคลมีความเป็นอยู่อย่างไร

นักปราชญ์จึงกล่าวว่ามีชีวิตประเสริฐ?

(พระผู้มีพระภาคตรัสตอบดังนี้)

สัทธีธะ วิตตัง ปุริสัสสะ เสฏฐัง

ศรัทธาเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจ

ที่ประเสริฐสุดของคนในโลกนี้

ธัมโม สุจิณโณ สุขะมาวะหาติ.

ธรรม^๑ ที่บุคคลประพฤติดีแล้ว

นำความสุขมาให้ (๑ กุศลกรรมบถ๑๐)

สัจจัง หะเว สาทุตะรัง ระสานัง

สัจจะเท่านั้น เป็นรสที่ดีกว่ารสทั้งหลาย

ปัญญาชีวิต ชีวิตะมาหุ เสฏฐัง.
บุคคลมีความเป็นอยู่ด้วยปัญญา^๒
นักปราชญ์จึงกล่าวว่ามีชีวิตประเสริฐ
(^๒ ทาน คีล ภาวนา)

(อาพวกัยกัษณามังนี้)
กะถัง สุ ตระระติ โอฆัง?
คนจะข้ามโอฆะได้อย่างไร?

กะถัง สุ ตระระติ อังณะวัง?
จะข้ามห้วงมหรณพได้อย่างไร?

กะถัง สุ ทุกขะมัจเจติ?
จะล่วงพ้นทุกข์ได้อย่างไร?

กะถัง สุ ปะริสุขณะติ?
และจะบริสุทธิ์ได้อย่างไร?

(พระผู้พระภาคตรัสตอบดังนี้)
สัทธา ตระระติ โอฆัง
คนจะข้ามโอฆะได้ด้วยศรัทธา

อัปปะมาเทนะ อังณะวัง.
จะข้ามห้วงมหรณพได้ด้วยความไม่ประมาท

วีริเยนะ ทุกขะมัจเจติ
จะล่วงพ้นทุกข์ได้ด้วยความเพียร

ปัญญายะ ปะริสุขณะติ.
และจะบริสุทธิ์ได้ด้วยปัญญา

(อาพวกัยกัษณามังนี้)
กะถัง สุ ละภะเต ปัญญัง?
คนทำอย่างไรจึงจะได้ปัญญา?

กะถัง สุ วินทะเต ณะนัง?
ทำอย่างไรจึงจะได้ทรัพย์?

กะถัง สุ กิตติง ปโปติ?
ทำอย่างไรจึงจะได้เกียรติ?

กะถัง มิตตานิ คันณะติ?
ทำอย่างไรจึงจะผูกใจหมูมิตรไว้ได้?

อัสมา โลกา ประัง โลกัง
และครั้นเมื่อตายแล้ว

กะถัง เปจจะ นะ โสจะติ?
ทำอย่างไรจะไม่เศร้าโศก?

(พระเจ้าพระภาคตรัสตอบดังนี้)

สัททะหาโน อระหะตัง
เชื่อฟังคำสั่งสอนของพระอรหันต์

ธัมมัง นิพพานะปัตติยา.
สำหรับคนที่ต้องการบรรลุนิพพาน

สุสสุสัง ละภะเต ปัญญัง
คนที่ตั้งใจฟังด้วยดี ย่อมได้ปัญญา

อัปปะมัตโต วิจักขะโณ.
ไม่ประมาท รู้จักพิจารณา

ปะติรุปะการี ฐะระวา
คนปฏิบัติตนตรงต่อเวลา เอาธุระ

อุฏฐาตา วินทะเต ณะนัง.
มีความขยัน ย่อมหาทรัพย์ได้

สัจจนะ กิตติง ปโปติ
ย่อมได้เกียรติ ด้วยความสัตย์จริง

ทะทัง มิตตานิ คันถะติ.
ผู้ให้ ย่อมผูกใจหม้อมิตรไว้ได้

ยัสเสเต จะตุโร ธัมมา
ธรรม ๔ ประการนี้

สัทธัสสะ ฆะระเมสิโน.
สำหรับคนผู้ครองเรือน มีศรัทธา

สัจจัง ธัมโม ธิติ จาโค
คือ สัจจะ ธรรมะ^๑ ธิติ^๒ และจาคะ
(^๑ ปัญญาที่ได้จากการฟัง ^๒ วิริยะ)

สะ เว เปจจะ นะ โสจะติ.
เขาตายแล้วย่อมไม่เศร้าโศก

อิงฆะ อัญญะปิ ปุจฉัสสุ
ขอเชิญท่านถาม

ปุกุ สะมะณะพราหฺมะเณ.
สมณพราหมณ์เหล่าอื่นดูเถิดว่า

ยะที สัจจา ทะมา จาคา
เหตุให้ได้เกียรติที่ยิ่งไปกว่าสัจจะ
เหตุให้มีปัญญาที่ยิ่งไปกว่าทมะ^๑
เหตุให้ผูกมิตรสหายไว้ได้ที่ยิ่งไปกว่าจาคะ
(^๑ ปัญญาที่ได้จากการฟัง)

ขันตฺยา ภียโยธะ วิชชะติ”?
เหตุให้หาทรัพย์ได้ที่ยิ่งไปกว่าขันติ^๒
ในโลกนี้ มีอยู่หรือไม่?

(^๒ วิริยะ)

(อาฬวกยักษ์กราบทูลดังนี้)

กะถัง นุ ทานิ ปุจเฉดยัง
ข้าพระองค์ยังต้องไปถาม

ปุถุ สมะณะพราหฺมะณ?
สมณพราหมณ์เหล่าอื่นอีกทำไม?

โยหัง อชฺชะ ปะชานามิ
วันนี้ ข้าพระองค์ได้ทราบชัด

โย อตฺถโถ สัมปะรายิโก.
ถึงประโยชน์ที่จะพึงได้ในโลกหน้าแล้ว

อตฺถายะ ะตะ เม พุทฺโธ
เพื่อประโยชน์แก่ข้าพระองค์โดยแท้

วาสาयाพะวิมาคะมา.
ที่พระพุทธองค์เสด็จมาประทับที่เมืองอาฬวี

โยหัง อชฺชะ ปะชานามิ
ในวันนี้ข้าพระองค์ได้ทราบชัด

ยัตถะ ทินนัง มะหฺปัพะลัง.
ถึงบุคคลที่ใคร ๆ ถวายทานแล้วมีผลมาก

โส อะหัง วิจะริสสามิ
ข้าพระองค์นั้น จะขอเที่ยวไป

คามา คามัง ปุรา ปุรัง.
จากบ้านสู่บ้าน จากเมืองสู่เมือง

นะมัสสะมาโน สัมพุทฺธัง
ขอนอบน้อมพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ธัมมัสสะ จะ สุธัมมะตัน“ติ.
และพระธรรมที่ทำให้ประเสริฐ

Ālavaka Sutta A Good Household Life

Ālavaka: Kiṃ sūdha **vittam** purisassa seṭṭham?
kiṃ su suciṇṇam **sukham**āvahāti?
kiṃ su have sādutaram **rasānam**?
katham **jīvim** jīvitamāhu seṭṭham?

For humans here what **wealth** is best?
What often done brings **happiness**?
What surely has the sweetest **taste**?
How living do they say “**life’s best**”?

Buddha: **Saddhīdha** vittam purisassa seṭṭham
dhammo suciṇṇo sukhamāvahāti
saccam have sādutaram rasānam
paññājīvim jīvitamāhu seṭṭham.

Faith the wealth for humans best,
Dhamma done brings happiness,
Truth surely has the sweetest taste,
“Lived with **wisdom**” this life’s best.

Ālavaka: Katham su tarati **ogham**?
katham su tarati **aṇṇavam**?
Katham su **dukkham**acceti?
katham su **parisujjhati**?

How can the **flood** be overcrossed?
How overcrossed the **sea**?
How **dukkha** can be overcome?
How win to **purity**?

Buddha: **Saddhāya** tarati ogham
appamādena aṇṇavam
vīriyena dukkhamacceti
paññāya parisujjhati.

By **faith** the flood is overcrossed.
By **vigilance** the sea.
By **effort** dukkha's overcome.
By **wisdom**, purity.

Ālavaka:

Kathaṃ su labhate **paññaṃ**?
kathaṃ su vindate **dhanam**?
kathaṃ su **kittim** pappoti?
kathaṃ **mittāni** ganthati?
asmā lokā paraṃ lokam
kathaṃ pecca na socati?

How **wisdom** will be won?
How to find **wealth**?
How to attain **fame**?
and How to bring together **friends**?
When passing from this world, to next,
how does one not grieve?

Buddha:

Saddahāno arahataṃ
dhammam nibbānapattiyā
sussūsam labhate **paññaṃ**
appamatto vicakkhaṇo

One with faith in arahants' **Dhamma**
for attainment of Nibbāṇa
diligent, listening well,
and discerning, **wisdom** wins.

paṭirūpakārī dhuravā
uṭṭhātā vindate **dhanam**
saccena kittim pappoti
dadam **mittāni** ganthati.

One who acts appropriately, who carries-
responsibility and **perseveres**, finds **wealth**;
and **fame**, attained by **truth**;
by **giving**, **friends** are gained.

Yassete caturo dhammā
saddhassa gharamesino
saccaṃ dammo dhiti cāgo
sa ve pecca na socati.

A faithful household seeker
has attained these four: **truthfulness,**
wisdom, perseverance, generosity too,
and so grieves not when passing hence.

Īṅha aññepi pucchassu
puthū samaṇabrāhmaṇe
yadi **saccā dammā cāgā**
khantiyā bhiyyodha vijjatī”ti.

Now if you wish, ask others too,
numerous monks and brahmins—

Is there a better way to get **fame** than **truth**?
Is there a better way to get **wisdom** than **taming self**?
Is there a better way to get **friends** than **generosity**?
Is there a better way to get **wealth** than **perseverance**?

Ālavaka: Kathaṃ nudāni puccheyyaṃ
puthū samaṇabrāhmaṇe
yohaṃ ajja pajānāmi
yo attho samparāyiko?

Why should I consult with these
monks and brahmins numerous
when now for myself I know
who brings my future’s benefit?

atthāya vata me buddho
vāsāyālavimāgamā.
Yohaṃ ajja pajānāmi
yattha dinnāṃ mahapphalaṃ

For my benefit truly he came here,
the Buddha visiting Ālavī.
Now do I know where a gift'
bestowed will bear great fruit.

So ahaṃ vicarissāmi
gāmā gāmaṃ purā puram
namassamāno sambuddham
dhammassa ca sudhammatan”ti.

Village to village I shall roam,
town to town revering him—
the Full Awakened One, and
the Dhamma that makes the best life.

Ālavaka Sutta

Ālavaka spoke:

“What wealth is best for mortal kind?
What practice brings true peace of mind?
What taste is sweetest known to man?
What life is praised as noblest plan?”

The Buddha said:

“Faith is wealth beyond all gold,
Well-lived Dhamma brings joys untold.
Truth indeed is sweetest fare,
A life with wisdom none compare.”

Ālavaka asked:

“How cross the flood that sweeps away?
How pass the sea without delay?
How conquer pain, escape distress?
How reach the path of purity’s success?”

The Buddha said:

“By faith the raging flood is crossed,
By heedfulness the sea is lost.
By effort pain is overcome,
By wisdom purity is won.”

Ālavaka asked:

“How does one gain discerning sight?
How gather wealth by day and night?
How win true fame, how bind a friend?
How pass beyond all grief at end?”

The Buddha said:

“With faith in those who’ve reached the goal,
In Dhamma leading to the whole,
By eager listening, mindful, wise,
Discernment surely will arise.

Who acts with care, with strength and drive,
By honest work makes wealth alive.
By truth is noble fame secured,
By giving hearts are well-allured.

Who, faithful seeker, holds these four—
Truth, restraint, resolve, and more:
With giving joined and steadfast will,
No grief shall haunt that traveler still.”

“Ask others too, if still you doubt,
Among the sages roaming about:
Is fame found higher than in truth?
Is wisdom gained beyond self-sooth?
Are friends won better than by gift?
Is wealth more sure than effort’s lift?”

Ālavaka replied:

“Why seek I now the many wise,
When clear to me before my eyes
Is he who shows the future’s good,
Who leads beyond death’s darkened wood?”

For my true gain the Buddha came
To Ālavī, the Perfect Flame.
Now well I know where gifts best fall,
Where offered seeds yield fruit for all.

From Lane to lane and plain to plain
From Shore to shore and door to door
The One of Might, The Holy Light
The Perfect Way, Our Life's Stay ”

กถาภาวทวารวาท

“สัทธา พิชัง ตะโป วุญฐิ	ปัญญา เม ยุกะนังคะลัง
หิริ อีสภา มะโน โยตตัง	สะติ เม ผาละปาจะนัง
“กายะคุตโต วะจีคุตโต	อาหาเร อุทะเร ยะโต
สัจจัง กะโรมิ นิทานัง	โสรัจจัง เม ปะโมจะนัง
“วีริยัง เม ฐุระโรรัยหัง	โยคักเขมาธิวาหะนัง
คัจฉะติ อะนิวัตตันตัง	ยัตถะ คันตวา นะ โสจะติ.
“เอวะเมสะ กะสี กัมมฐา	สา โหติ อะมะตัมพะลา.
เอตัง กะสิง กะลิตวานะ	สัพพะทุกขา ปะมุจจะตี”ติ.

นาอมตะ

พราหมณ์ที่กำลังทำนาอยู่ตำหนิพระองค์ว่า ควรไปไถ-ไปหว่าน-ไปทำนาเอง ไม่ควรไปเที่ยวขอ-
ชาวบ้าน พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า พระองค์ก็ทรงทำนาเหมือนกัน แต่นาที่พระองค์ทำนั้นเป็น-
นาพิเศษ คือ

ศรัทธา-พิช เพียรตั้ง ตั้งเมตตผล	ปัญญาล ข้าแรก ตั้งแอกไถ
หิริอน เชือกถือ นันคือใจ	สติไว ตั้งผาล- ปฏักคุม
สำรวมกาย วาจา ในอาหาร	รู้ประมาณ ผ่านเลี้ยง บ่อและหลุม
โสรัจจะ สัจจะ มาประชุม	ทำเพียรห่ม ไม่ทอด ฐุระงาน
นา เช่นนี้ มีอมตะผล	ไม่กลับวน พันทุกข์ ห้วงสังสาร
ปลอดเกษม สิ่งข้อง ผองภัยพาล	ถึงนิพพาน พันโสภ วิโยคเอยๆ

Kasibhāradvāja Sutta

Saddhā bijaṃ tapo vuṭṭhi hiri īsā mano yottam	pañña me yuganaṅgalam sati me phālapācanam.
Kāyagutto vacīgutto saccam karomi niddhānam	āhāre udare yato soraccamme pamocanam.
Vīriyam me dhuradhorayham gacchati anivattantam	yogakkhemādhivāhanam yattha gantvā na socati.
Evaṃ me sā kasī kaṭṭhā etaṃ kasim kasitvāna	sā hoti amatapphalā sabbadukkhā pamuccatīti.

Kasi-Bhāradvāja: “Monk, I plough and plant, and when I have ploughed and planted, I eat. You too, monk, ought to plough and plant; then when you have ploughed and planted, you will eat.”

Buddha: “But I too, brahmin, plough and plant, and when I have ploughed and planted, I eat.”

The Deathless Field

With faith for seed and effort rain,
With wisdom yoked to guide the plain;
With conscience fixed the guiding beam,
With mindful goad and cutting gleam.

Guarded in body, speech restrained,
In food I measure, not enchained;
By Truth I sever craving's tie,
By gentle peace my bonds untie.

My ox is strength that draws the load
Toward safe release, the final road;
It travels on, turns back no more,
To where all grief is left ashore.

Thus is my field well tilled and sown,
Its fruit the Deathless, fully grown;
Who ploughs this field and brings to end
Is freed from every form of pain.

มหานมัสการ
เคารพคุณผู้ยิ่งใหญ่

กะมะลัง กะมะลังกัตตุง

วะนะโทวะนะโทมพะรัง

สุคะโต สุคะโต โลกัง

สะหิตัง สะ หิตัง กะรัง ฯ

บัวมีเพื่อประดับน้ำ เมฆผู้ให้การรักษามีเพื่อประดับอัมพร (ท้องฟ้า) พระสุคติ ผู้ทรง
บรรลุนิพพานอันดี (พระนิพพาน) พระองค์นั้น ทรงบำเพ็ญประโยชน์เกื้อกูล เป็นการเกื้อกูล
อันดี ทรงมีเพื่อประดับโลก

สะมะลัง สะมะลังกัตตุง

สุจิรัง สุจิ รัญชะเย

สุจิรัง สุจิรังคันตุง

สะมะลัง สะมะลังภิ โย ฯ

พระชินเจ้าพระองค์ใด ผู้มีรัศมีงดงาม ทรงบรรลุแล้วซึ่งธรรมอันสงบอย่างเด็ดขาด เพื่อ
ประดับตนอันมีมลทิน (เพื่อทำตนให้หมดมลทิน) สิ้นกาลนาน บัณฑิตพึงยังพระชินเจ้า
พระองค์นั้น ผู้มีพระวรกายอันสะอาด ให้ทรงโปรดตลอดกาลนาน

สุคะตัง สุคะตัง เสฏฐัง

กุสะลัง'กุสะลัง ชะหัง

อะมะตัง อะมะตัง สันตัง

อะสะมัง อะสะมัง ทะทัง

สะระณัง สะระณัง โลกัง

อะระณัง อะระณัง กะรัง

อะภะยัง อะภะยัง ฐานัง

นายะกัง นายะกัง นะเมฯ

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระนายกะเจ้า, ผู้เสด็จไปดี, ผู้ตรัสดี, ผู้ประเสริฐ, ผู้ละกุศลและ
อกุศล, ผู้เว้นจากความตาย, ผู้บรรลุอมตนิพพาน, ผู้สงบ, ผู้ไม่มีใครเสมอเหมือน, ผู้ทรงให้
มรรค ผล นิพพาน อันเป็นธรรมที่ไม่เหมือนโลกียธรรม, ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง, ผู้ทรงรู้แจ้งซึ่ง
สัตว์โลก สังขารโลก และโอกาสโลก, ผู้ไม่มีกิเลส, ผู้ทรงกระทำคามไม่มีกิเลส, ผู้ไม่มีภัย,
ผู้นำไปสู่ฐานะอันไม่มีภัย

สาทะรัง สา ทะรัง หันตฺ

วิหิตา วิหิตา มะยา

วันทะนา วันทะนามานะ-

ภาชะเน ระตะนัตตะเย ฯ

การกราบไหว้บูชาข้าพเจ้าตั้งไว้แล้วอย่างมีความเอื้อเฟื้อ ในพระรัตนตรัย อันเป็น
ภาชนะ แห่งการกราบไหว้และการบูชา การกราบไหว้ของข้าพเจ้านั้น มีประโยชน์เกื้อกูล
พิเศษ โปรดกำจัดความกระวนกระวายของข้าพเจ้าด้วยเถิด

Mahā Namassakara

Kamalaṃ kamalaṃ kattuṃ sugato sugato lokam	vanadovanadombaram sahitaṃ sa hitaṃ karaṃ
samalaṃ samalaṅkattuṃ suciraṃ suciraṅgantūṃ	suciraṃ suci rañjaye samalaṃ samalaṃbhi yo
Sugataṃ sugataṃ seṭṭhaṃ amataṃ amataṃ santaṃ	kusalaṃ'kusalaṃ jahaṃ asamaṃ asamaṃ dadaṃ
Saranaṃ saranaṃ lokam abhayaṃ abhayaṃ ṭhānaṃ	araṇaṃ araṇaṃ karaṃ nāyakaṃ nāyakaṃ name
sādaraṃ sādaraṃ hantu vandanā vandanāmāna-	vihitā vihitā mayā bhājane ratanattaye.

Supreme Reverence

Like lotus born to crown the stream,
Like guarding clouds that veil the gleam,
So stands the Well-Gone, calm and fair,
Adorning worlds with boundless care.

Radiant Victor, Pure and still,
Who reached the Peace beyond all will,
You cleanse the self, make sorrow cease,
And bless the wise with deathless peace.

Well-Gone, Well-Gone, the Highest Guide,
Who casts both good and ill aside,
Unequaled, calm, from dying free,
Bestower of eternity.

Refuge of worlds, the Fearless Way,
Who knows all realms that rise and stay,
No dust within, no trace of fear,
You lead all hearts to safety clear.

With reverent hands my homage lies,
Before the Triple Gem I rise;
Receive this bow, this offering true,
And calm my restless heart in you.

Mahā Namassakara

Kamalaṃ kamalaṃ kattuṃ sugato sugato lokam	vanadovanadombaram sahitam sa hitam karam
samalaṃ samalaṅkattuṃ suciram suciraṅgantam	suciram suci rañjaye samalaṃ samalaṃbhi yo
Sugataṃ sugataṃ seṭṭham amataṃ amataṃ santam	kusalaṃ kusalaṃ jahaṃ asamaṃ asamaṃ dadam
Saranaṃ saranaṃ lokam abhayaṃ abhayaṃ thānam	araṇam araṇam karam nāyakam nāyakam name
sādaram sā daram hantu vandanā vandanāmāna-	vihitā vihitā mayā bhājane ratanattaye.

Supreme Reverence

Like lotus born to crown the stream,
Like guarding clouds that veil the gleam,
So stands the Well-Gone, calm and fair,
Adorning worlds with boundless care.

Radiant Victor, Pure and still,
Who reached the Peace beyond all will,
You cleanse the self, make sorrow cease,
And bless the wise with deathless peace.

Well-Gone, Well-Gone, the Highest Guide,
Who casts both good and ill aside,
Unequaled, calm, from dying free,
Bestower of eternity.

Refuge of worlds, the Fearless Way,
Who knows all realms that rise and stay,
No dust within, no trace of fear,
You lead all hearts to safety clear.

With reverent hands my homage lies,
Before the Triple Gem I rise;
Receive this bow, this offering true,
And calm my restless heart in you.

ธรรมที่เราได้แสดงไว้
และวินัยที่เราได้บัญญัติไว้
จะเป็นศาสดาของพวกเธอ เมื่อเราล่วงลับไป

The Dhamma that has been taught by me
and the Discipline that has been laid down by me-
these shall be your Teacher after my passing away.

มหาปรินิพพานสูตร
Mahāparinibbāna Sutta